

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20

za pol leta 120

za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 50

Sobotna Izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“**Cene inseratov:**

Enostolpna petstna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
orazniku ob 4. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6 III. Rokopis
se ne vračajo: neankirana pisma se ne spre-
jema. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Bog, človek in delo.

V »Neue Zürcher Zeitung« razpravlja o tem prof. inženjer Friedrich in razvija mišlji, ki so v naši dobi za vsakega nas uvaževanja vredne. Če pogledamo danes naše gospodarsko življenje če spoznavamo težave in polome na tolikih mestih, in če na drugi strani vedno zopet izprevidimo, da vse to delo, vsa ta borba toliko nešteto ljudi ne zadovoljuje, tedaj moramo hočeš nočeš priti do zaključka, da v celotni sestavi organizacije in vsem našem razmerju do dela mora biti neka temeljna napaka, ki onemogočuje vsako pravo in krepko udejstvovanje in nam ne da priti do pravih uspehov. Ta napaka tiči v tem, ker smo se navadili v gospodarstvu gledati zgolj mehanizem materialnih vrednot, namesto da bi doumeli bistvo in smisel dela samega.

Mi stojimo danes na vsak način na novem razdobju. Stremenje mlade generacije iz materializma ven k poduhovljenemu življenjskemu naziranju sili k drugačnemu življenju in delovanju. Težave, vedno iz nava se pojavljajoče v gospodarstvu in industriji, imajo v prvi vrsti svoj vzrok v tem, da še nismo znali najti mostu med človekom in delom. Vsak človek, vsak voditelj, vsako občestvo se mora zavedati, da sta tu dve poti, ki ju je mogoče iti: ali pot borbe ali pa pot harmonične moči. Pot borbe, ta vodi, kakor nas izkušnja uči, vedno k propadanju. Še nikoli ni bil, pogledimo kamorkoli v gospodarstvu in zgodovini, z bojem dosežen trajen uspeh, trajno blagostanje. Vse dosedanje zmage so bile le navidezno zmage.

Trajne vrednosti ustvarjati, trajne uspehe zasigurati, to more samo harmonična moč. Nositelj vsega resnično živega je zakon harmonije. Ničesar, pa res prav ničesar si ne moremo misliti brez harmonije. Kdor misli zgolj materialno gospodarsko, ta misli negospodarsko. Če hočemo problem dela in uspeha res rešiti, moramo najprej bliže poznati vzročnost človeškega borenja sploh. Vsak, ki resnično zavedno živi, si mora biti na jasnem, da je naloga človekova višja nego zgolj materialna, in da ni nikdar kopicenje časti in bogastva najvišji namen borbe. Uprav zato, ker človek od teh vrednot ne more prav nič ponesti seboj na oni svet, si mora biti svest tega, da težnja za njimi ne more biti nikdar zadnji, najvišji cilj. Ker s smrtjo vse zunanje vrednote izgube svoj pomen in ker v večnosnem zakonu velja samo čistost, zato mora biti stremenje po čistosti, stremenje k Bogu, delo človekovo sploh. V tej borbi k Bogu je postane prosta tista neizmerna sila, ki so jo razvijali resnično veliki ljudje.

Delo pa je tisto polje, kjer se očituje notranja moč, kjer se človek v udejstvovanju samega sebe spozna. Brez dela niha večina ljudi sem in tja, ne more sama spoznati svoje smeri, svoje poti. Seveda mora biti človeku delavcu v delu, ki ga opravlja, biti dana prilika, da udejstvuje in uveljavi to svojo notranjo moč. Delo ga mora zanimati, mu mora biti simpatično, na delu mora biti udeležena tudi njegova duševnost. Delo, v katerem človek ne raste, je brez svrhe, zato je monotono delo neproduktivno, ker si ne pridobi simpatije tistega, ki ga opravlja. Če mora kdo opravljati — in najsi bo tudi kratak čas — le monotono delo, ne bo nikdar mogel biti tudi z dušo zdrav in tako razviti najvišjo moč, ki je potrebna za pravi uspeh. Seveda je treba tu poudariti, da je označba »monotono« za vsakega človeka različna; kar je za enega monotono, je za drugega lahko zelo zanimivo. Zato pa je treba za vsako poklicno delo, bodisi za akademika bodisi za navadnega delavca, postaviti zahtevo, da si izbere ali da se mu da delo, ki mu kot človeku ne-nej dalo, ki ga bo notranje naredilo harmoničnejšega in močnejšega.

Spoznati moramo že enkrat, da z materialnimi sredstvi, s plačo, premijami, problema dela ne moremo rešiti. Ker so vse materialne vrednote podrejene, zato s takimi stvarmi človeka v času najgloblje notranjega boja ne moremo zadovoljiti. Pomagati nam more samo poudarjanje duševnega v smislu moči.

Potrebno nam je samo jasno trezno vedeti, da smo izraz božjega zakona. Vedno zopet si moramo predočiti, da nismo vezani na

telesnost; v veri na tisto božje, v uvrščenju v brezmejno duhovno postavo, v zakon, ki ga vsak lahko imenuje, kakor hoče, edino leži ključ k navzgor. Mi moramo ven iz nepačnega naziranja, da smo vjeti v materialne spone. Kadarkoli je človeštvo hodilo pot ma-

terializma, je ta pot, kakor kaže življenje, kakor priča zgodovina, slej ali prej privedla vedno zopet k samouničenju, k propasti in kaosu.

Samo v duhu krščanskega idealizma in demokratizma je rešitev.

Kaj se skriva za Uzunovičevo demisijo?

Belgrad, 18. dec. (Izv.) V političnih krogih se zelo komentira vest, da je minister Uzunović podal ostavko. Ta vest se še ni potrdila. Izvedelo se je samo to, da je vest v zvezi z nedavnimi spori radikalnih ministrov, ki so Pašiću dali svoje portfelje na razpolago. Zanimivo je, da je prišla ideja o ostavki od Uzunovića, ko se ve, da je on blizu Pašiću. Mislijo, da se ta njegov korak

ni mogel izvršiti brez Pašićeve vednosti. Splošno mnenje je, da je hotel Uzunović na ta način Pašiću pomagati, da bi se pospešila rekonstrukcija vlade. Razen tega bi morala ta ostavka učinkovati na klub, na drugi strani pa bi morala pospešiti dogodke, ki se razvijajo v smeri, ki ne morejo biti Pašiću prav po volji.

Radikali kritikujejo vlado.

Belgrad, 18. dec. (Izv.) Na današnji seji radikalnega kluba se je razpravljalo o varčevanju. Naglašalo se je, da je treba uvesti kar največje varčevanje. Ostro so kritizirali državno gospodarstvo, kakor so to dosedaj vedno naglašali člani opozicije. Debatu je prinesla mnogo zanimivih stvari na dan in mnogo lepih besedi, zato je zanimivo, ali se bo od teh obljub kaj izvedlo.

Seja finančnega odbora.

Belgrad, 18. dec. (Izv.) Na današnji seji finančnega odbora je minister za šume in rude predložil v odobritev pravilnik za izredne doklade na premog, svetilke, vrtove, premije in tantieme za uradnike in predelavce v rudnikih in uradnike pri ravnanju v Sarajevu in pri glavnem ravnanstvu v Belgradu. Predsednik fin. odbora, več vladnih in opozicijskih članov je izrazilo nezadovoljnost, ker se je predložil novi pravilnik brez zadostnega pojasnila, ker ne misli na rudarje, ki so zaposleni v drž. rudnikih. Na vprašanje članov fin. odbora se je reklo, da se je za doklade izdalo 8 in pol milijona dinarjev. V bodoče bo treba 9 in pol milijona. Dalje se je reklo, da se te doklade delijo na 850 uradnikov, ki dobivajo 10 dinarjev doklad na dan. Višji uradniki dobivajo sededa več.

Posl. Pušenjak zahteva, da se predložijo pravilniki tudi za ostala ministristva, ki imajo pod seboj ostala drž. podjetja, da se pa priznajo načeloma doklade edino uradnikom v rudnikih, ne pa pri ravnanstvih ter da se zmanjša število uradnikov v rudniku Velenje in Zabukovec, ker jih je preveliko vsled reducirane števila rudarjev in ker se je v teh rudnikih zmanjšala produkcija. Poslanec se čudi, da se povzbujejo doklade uradnikom, ne misli se pa na tiste, ki največ delajo pri produkciji, to je rudarjem, katerim so hoteli na konferenci v Sarajevu znižati njihove tedenske premije. Zahteva, da se upošteva upravičenost delavcev in da ostane v veljavi dogovor iz l. 1923, ki se tiče minimalnih dokladov za delavce. Med tem naj se razpravlja o pravilniku, čim bo ministristvo dalo potrebno pojasnila.

Referent ministristva odgovarja, da ostane v veljavi, kar se tiče rudnikov, odredbe dogovora iz l. 1923. Finančni odbor je sklenil soglasno, da se razprava o tem predloži na prihodnjo sejo, ki se vrši 28. decembra. Pozivajo se vsi ministristri, da predložijo pravilnike za svoje uslužbenice in gospodarska podjetja. Fin. odbor bo od 28. decembra dalje razpravljati o proračunu, katerega namerava vladna večina sprejeti do 1. februarja, na kar bi ga vlada predložila narodni skupščini.

KATEHETSKE PLACE.

Belgrad, 18. dec. (Izv.) Na ponovno intervencijo posl. Škulja je finančni minister podpisal potrebne kredite za izplačilo vseh katehetskih plač in potnin v Sloveniji.

SIKANIRANJE OBMEJNEGA PREBIVALSTVA.

Belgrad, 18. dec. (Izv.) Radi neprestanega sikaniranja obmejnih občinstva je posl. Brodar interveniral v ravnanstvu za carine in poslal na finančnega ministra vprašanje, v katerem zahteva, da fin. organi prenehajo s sikaniranjem našega občinstva, ki ni niti najmanj opravičeno. Zahteval je, da fin. minister izda podrejenim organom po-

sebna navodila. Na orožniško poveljstvo je vložil protest proti postopanju v Sorici v zadevi propustnic za prehod preko meje.

Velik shod HPS v Prelogu.

Zagreb, 18. decembra (Izv.) Včeraj je priredila HPS velik shod v Prelogu, na katerem sta govorila dr. Korošec in Stjepan Radić. Shoda se je udeležilo nad 300 volivcev, ki so soglasno obsodili pogubno politiko Stjepana Radića, odobrvali pa trezno politično držanje dr. Korošca in HPS. Kakor poročajo iz Medjimurja, vlada med tamšnjim prebivalstvom veliko nezadovoljstvo z najnovejšo politiko Stjepana Radića.

Naša delegacija za Ameriko.

V delegaciji bo tudi en Slovenec.

Belgrad, 18. dec. (Izv.) Po izjavi finančnega ministra se izve, da bo odpotovala naša delegacija pred Novim letom v Ameriko. V tej delegaciji bo tudi en Slovenec. To je v glavnem zasluga posl. Franca Smodeja, ki je naslovil na predsedstvo narodne skupščine vprašanje, zakaj ni bilo nobenega Slovenca v delegaciji, ki je šla na medparlamentarno konferenco v Washington.

Proclava Stjepana Radića.

Zagreb, 18. dec. (Izv.) Dne 28. t. m. (na Stefanovo) bi se imela v zagrebškem gledališču vršiti pod prireditelstvom radićevske »Seliške Sloge« velika proclava Stjepana Radića. Splošno sodijo, da bi Radić rad kraljevo bivanje v Zagrebu izkoristil na ta način, da bi se pod njegovo zaščito rehabilitiral pred hrvatskimi kmeti, med katere si sedaj ne upa.

Snežni zameti in viharji.

Zagreb, 18. dec. (Izv.) Iz vseh južnejših krajev naše države prihajajo poročila o novih velikih snežnih zametih, o hudem mrazu, ki vlada zlasti po Bosni in Hercegovini, Dalmaciji, Vojvodinji in Južni Srbiji. Zaradi snežnih zametov je promet skoro popolnoma zaustavljen ali pa prihajajo vlaki z velikimi zamudami.

V Južni Srbiji je prignal mraz s hribov mnogo volkov v doline, ki so napravili kmetom že mnogo škode. Napadajo tudi ljudi.

Železniški promet na progi Belgrad—Subotica je ustavljen. Tudi na progi Belgrad—Zagreb z velikimi težavami vzdržujejo promet. Kako dolgo bo to še mogoče, je vprašanje.

Japonci zasedli Mukden.

Peking, 18. dec. (Izv.) Japonske čete so zasedle Mukden in razpršile Tsang-iso-linovo armado, ki sedaj v malih skupinah požiha in pleni po predmestjih. General Kuosun-ling, ki je zaveznik Fenga, pa že koraka proti Mukdenu. Bati se je vsled teh dogodkov poostritve rusko-japonskih nasprotstev, ker Japonska nikdar ne bo zapustila Mukdena in južnomandžurske železniške črte.

Boji na Kitajskem.

London, 18. decembra (Izv.) Iz Tientsina poročajo, da se je 20 km daleč jugozapadno od mesta razvnela velika litka med generaloma Čang-iso-linom in Fengom. Padlo je v boju baje že nad 10.000 mož. Smatrajo, da se generalu Fengu ne bo posrečilo osvojiti mesta.

Volitve v Delavsko zbornico.

Reklamacijsko postopanje.

Reklamacijsko postopanje je določeno glasom razpisa volitev v Delavsko zbornico na dneve od 26. decembra 1925 do včetega 4. januarja 1926. Volivni imeniki bodo razgrnjeni in članom na vpogled na vseh krajevnih volivnih edincah.

Krajevne volilne edinice za volitve v Delavsko zbornico so:

v mariborski oblasti: Celje—Store za O. U. Z. D. in B. S., Maribor O. U. Z. D., Ptuj O. U. Z. D., Gorja Radgna O. U. Z. D., Konjice O. U. Z. D., Murska Sobota O. U. Z. D. Slovenji gradec—Misljinje O. U. Z. D., Šoštanj—Velenje O. U. Z. D. in B. S., Guštanj B. S., Mežica B. S.; v ljubljanski oblasti: Kamnik O. U. Z. D., Logatec O. U. Z. D., Kočevje O. U. Z. D. in B. S., Novo mesto—St. Janž O. U. Z. D. in B. S., Krško—Rajhenburg O. U. Z. D. in B. S., Laško—Trbovlje—Hrastnik O. U. Z. D. in B. S., Zagorje ob Savi O. U. Z. D. in B. S., Litija B. S., Kranj O. U. Z. D., Tržič O. U. Z. D., Jesenice O. U. Z. D. in B. S. (Kratice O. U. Z. D. in B. S. značijo prva Okrožni urad za zavarovanje delavcev in druga Bratovske skladnice.)

V včerajšnji številki »Slovenec« je bilo objavljeno »Kdo voli«. Vsak tak mora biti vpisan v volilni imenik zato naj vsak pogleda, če je vpisan. Če ni, se sam ali po pooblaščenju vpiše.

Kako se vrši vpis ali izbris iz volivnega imenika, določa statut Delavske zbornice in sicer:

»Čl. 35. Popravek se mora zahtevati ustmeno ali pismeno pri organih zavarovanja, kjer je imenik razgrnjen. Ko se zahteva popravek, se morajo predložiti dokazi, da ima dotična oseba glasovalno pravico v smislu čl. 31 teh pravil, ali da je njena. O utemeljenosti popravka sklepa kraj. vol. ob. Sklepi se morajo izdati v teku 48 ur, odkar se je popravek zahteval, sklep se mora pismeno sporočiti osebi, ki je popravek zahtevala. Proti tej rešitvi je dopustna v teku 24 ur po prejemu pritožba na glavni volivni odbor. Odobrene izpremembe se vpišejo takoj v volivni imenik.

Za vpis ali izbris v ali iz volivnega imenika je potrebna dokazila. To dokazilo velja v obliki potrjena delodajalca, pri katerem je uslužben oni, ki ga reklamiramo ali izreklamiramo. Potrdilo mora vsebovati za onega, ki ga hočemo vpisati, da je bil dne 15. decembra 1925 pri dotičnem delodajalcu uslužben, za onega, ki pa ga hočemo izbrisati, da 5. dec. 1925 ni bil uslužben. Vpis ali izbris se izvrši jo na volivnih edincih zgoraj navedenih krajev.

Vsak član zbornice (volilni upravičenec) ima to pravico in tudi pravico prepisa volivnega imenika. To pravico daje čl. 34 drugi odstavek statuta Delavske zbornice ki slove:

Vsak član zbornice ima pravico, da v zgornjem roku volivne imenike pregleda, prepiše, objavi, tiska in da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega njih popravek.

Tžava za reklamiranje je s tem, ker so volivni imeniki samo pri poslovalnicah Okrožnega urada za zavarovanje delavcev oziroma pri bratovskih skladnicah in imajo gori navedene volivne edinice zelo velik okoliš. Vsakemu volivcu se bo težko osebno prepričati, ali je v volivnem imeniku, zato pa naj naši somišljeniki na sedežih volivnih edinc volivnim imenikom posvečajo tem večjo pozornost.

Čičerin se vrača domov.

Moskva, 18. decembra (Izv.) Čičerina pričakujejo v Moskvi za 23. decembra. Iz Pariza se bo vrnil domov preko Berlina in Rige. V Varšavi se ne bo ustavil. V Rigo se mu pelje nasproti latški poslanik v Moskvi, Ozolo, ki bo Čičerina spremljal do Moskve.

KAMENEV V ANGORI.

Carigrad, 18. dec. (Izv.) Po poročilih iz Angore je dospel tja iz Moskve Kamenec. Obisk tega ruskega državnika naj bi služil v okrepitev rusko-turških odnosov.

NOVI ZVEZNI PREDSEDNIK V ŠVICI.

Zeneva, 18. dec. (Izv.) Včeraj so se vršile volitve zveznega predsednika za l. 1926., ki ga volita državni zbor in stanovska zbornica. Za zveznega predsednika so izvolili dosedanjega podpredsednika Häberlina, za podpredsednika pa Motta.

Iz češkega parlamenta.

Praga, 18. dec. (Izv.) Na današnji seji poslaneke zbornice se je prečitala vladna deklaracija. Glede zunanje politike pravi deklaracija, da bo Češkoslovaška svojo dosedanje smer obdržala tudi v bodoče. Deklaracija govori o zvezi s Francijo. Zlasti poudarja važnost lokarnske pogodbe, s katero se urejuje razmerje do Nemčije.

Za združenje češke in Poljske države.

Varšava, 18. decembra (Izv.) Voditelj Witoševske stranke Dembsky je izrazil misel o zedinjenju Poljske s Češkoslovaško. Ta izjava je pomembna, ker je Dembsky član parlamentarne komisije za zunanje zadeve. Dembskyjeve načrte podpira tudi Korfanti. Najprej bi se ustanovila carinska unija, tej pa bi sledila politična zveza po vzoru nekdanje Avstro-Ogrske. Obe državi bi imeli skupen denar, eno carinsko mejo in eventualno tudi skupno vodstvo zunanje političnih poslov.

Vstop Nemčije v Društvo narodov.

London, 18. dec. (Izv.) »Manchester Guardian« piše da bodo sklicali za 4. marca 1926 izredno zasedanje Društva narodov, kjer bodo sklepali o sprejemu Nemčije v Društvo. Ker bo sprejem brez dvoma odobren, se bo Nemčija lahko udeležila že rednega zasedanja, ki se bo začelo dne 8. decembra 1926.

Vladna kriza v Nemčiji.

Berlin, 18. dec. (Izv.) Nemška vladna kriza se je zopet zavlekla, ker je dr. Koch vrnil mandat za sestavo vlade. Splošno smatrajo, da bo kriza rešena šele po praznikih, ker predsednik Hindenburg ne namerava pred prazniki nikomur poveriti mandata. Poverilo za sestavo bo najbrže zopet dobil dr. Luther, ki bo s pomočjo dosedanjih ministrov skušal sestaviti kabinet iz strank sredine.

Državni zbor bo začel s sejami 12. januarja.

Italija.

Nova orientacija popularne stranke.

Rim, 19. dec. »Giornale d'Italia« objavlja poluradni komunik, ki zavrača vesti, da se stranka razide odnosno preosnuje v novo stranko. Ljudska stranka hoče nasprotno osredotočiti svoje moči v obrambo popularne tradicije. Bodoči strankin kongres bo imel nalogo, da z morebitnimi statutarnimi reformami prilagodi organizacijske oblike stranke novim pogojem danega položaja. Popolnarska parlamentarna skupina bo ravnala vselej v zmislu strankinih sklepov. V orientacijo pristašev ljudske stranke začne še ta mesec izhajati tednik »Idea Popolare«, ki ne bo toliko razpravljal o političnih vprašanjih kakor o temeljnih načelih krščanske ljudske šole.

Italijanski senat za zakonodajno moč fašistične vlade.

Rim, 19. dec. Senat je odobril zakonski načrt, ki daje vladi moč, da izpopolni kazenski zakonik in kazenskopravni red ter zakone o ureditvi sodstva; da je da izpremeni in izpopolni državljanski zakonik in zakone o javni varnosti.

V NEDELJO — DNE 20. DECEMERA celodnevna pročaja praktičnih

božičnih in novoletnih daril pri C. J. Hamann, Ljubljana

Zborovanje na ljubljanski univerzi.

Za večer ob 8 popoldne je SSLU (Svet slušateljev ljubljanske univerze) sklical izredno skupščino, ker se je to izkazalo kot potrebno sprito vzmirljivih vesti, ki se tičejo okrnjenja ljubljanske univerze. Ob nabito polni zbornični dvorani otvoril ob četrti na 4 predsednik SSLU akademik Maček skupščino in podal v kratkem referatu vse zahteve akademskega slušateljstva ki hoče neokrnjeno vseučilišče v Ljubljani.

Nato dobi besedo akademik Vatrovec, ki je v čustvenem govoru ovrgel vse predhodke, ki se navajajo proti ljubljanski univerzi. Svoja izvajanja je zaključil nekako takole:

Samo en kriterij je, ki more biti merilen pri dijudski glode obstoja ali neobstoja ljubljanske univerze, kriterij znanstvene višine in tvorčnosti na naši univerzi. Ravno mednarodno sloves naših učiteljev, ki jih vabijo na inozemska vseučilišča, znanstvena višina, na kateri stoji naše vseučilišče, ter dejstvo, da so si mnogi izmed naših učiteljev v kratki dobi šestih let ustvarili svojo šolo, ra'kriva vso plitvost argumentov, ki jih leto za letom deklarirajo proti obstoju našega vseučilišča.

Slovensko ljudstvo pa upira svoje poglede venomer na naš najvišji znanstveni in kulturni zavod: ljudstvo iz Stajerskega, Kranjske, Koroške in Primorske; delež tega ljudstva je namreč bilo venomer samo zlo — lastno vseučilišče je simbol njegovega političnega zveličanja. Tu'aj se shajajo bratje iz Srbije, Hrvatske in Slovenije ter se med seboj spoznavajo in navdušujejo v medsebojni plemeniti tekmi. Ustvarila se je znanstvena tradicija in doprineseni so bili dokumenti znanstvene tvornosti, produktivnosti ter napredovanja. In čigava je ona roka, ki bi si drznila rušiti nekaj, kar je bilo zgrajenega v prvih letih svobode v znamenju ljubni in bratstva?

Po govoru akademika Vatrovca, ki je bil večkrat prekinjen z burnim prihrjevanjem, je še akademik Mrzel spregovoril v imenu akademikov marksistov, nakar je predsednik zaključil krasno skupščino z zahvalo vsem tovarišem, ki so se udeležili skupščine v tako velikem številu.

Duhovniške plače.

Duhovniška plača župnika znaša po postavi iz leta 1917 letnih 2000 K, če ima kaplana, 200 K več. K temu pridejo še starostne doklade vsaka 3 leta po 20 K, pozneje le vsaki četvero let.

Po vojski so nam začeli dajati draginjske doklade 250 K mesečno, 1. 1922 že do 550 K. Tega leta je bila nova naredba. Vsak dobi plačo in 12 Din dnevnic; torej ca. Din 360 mesečnih dnevnic.

Omejitvev je še sledeča: kjer je 32 orolov zemlje — ni dnevnic. Minister ima pravico jih priznati v izjemnih slučajih. Tiste prošnje pa so bile rešene s 1. IV. 1924. Torej je vsak, ki je po ministrovem presodku bil vreden, potreben in upravičen do dnevnic, prikrajšan za 20 mesecev t. j. ca. 7.200 Din. Poznam župnika v skalovatih hribih, kateremu je ustanovni gozd pripisan k nadarbinu. On mora opraviti letnih 45 sv. maš za to, da sme dobiti iz gozda drva. Niti pet klafter jih ne more leino, ker ne more plačati dela in spravila. On naj živi od ca Din 50 in kar za sv. maše dobi cel mesec. Ker mora postrežnici plačati 250 Din mesečno, mu ostane v najboljšem slučaju Din 50. Bere ni, stranskih dohodkov v hribih malenkostna vsota. Torej na dolg.

Pride naredba iz julija 1925. Župnija mora imeti 200 domov. Minister sme le to v Macedoniji spregledati, kjer bi močan Janez cel dom v koču nesel, pri nas pa, kjer imamo cele stanovanjske kosarne s kopo popolnoma ločenih družin, ne.

Najlepša ilustracija, kako se pri nas razume pravičnost, je poročilo od 14. XII. iz fin. odbora (o 200 domovih) »Minister za vere je priznal, da so bili po tem členu prizadeji najsiromašnejši duhovniki in da se je tem ljudem zgodila velika krivica. Ob koncu debate pa izjavi isti minister, da ne more sprejeti predloga, da se popravi krivica, ampak le za dobo od 1. X. naprej. Torej krivica ostane za avgust in september. Iustitia fundamentum regnorum. Kaj pa, če fundamenta ni? Za šolski pouk je vlada dolžna eno tromesečje 23-24. polletje 24-25 tromesečje 25-26. Ko bi duhovnik dobil za vsako uro plačo kot učitelj, bi jih mnogo lahko izhajalo brez vse druge plače.

Beleške.

»Kmetijskega lista« neumnost in »esel-sarska pokvarjenost«. Kmetijskemu listu je v zadnji številki zdrknila ena, ki dokazuje vso njegovo pokvarjenost ali pa neumnost. (Prosto po Kmetijskem listu!) Kmetijski list je bral naš članek »Pospešujemo kmetijstvo«, iz članka je iztrgal dva stavka, preobrnil zmisel in pristavil: »Torej vse esel-sarsko združeno delo se je vršilo iz političnih razlogov. A tako! To so res sijajni zadrugarji, tle lažnivi esel-sarji itd.« — Vsakdo, pa, ki je bral naš članek, je videl na vrhu napisano: Čelo v e e. V članku je opetovano poudarjeno, da je članek pisan za razmere v Avstriji, zlasti na Koroškem. Članek je poudaril, da je združnišvo rešilo kmeta gospodarskega liberalizma in dosledno tudi politične odvisnosti. Ali res Kmetijski list nič ne ve, o gospodarskem liberalizmu? Ali se mu nič ne sanja, da je gospodarski liberalizem ubijal zlasti med kmetiskim ljudstvom vsak zmisel za skupnost in vzajemnost? Da da, Kmetijski list vse to ve, toda zataji se, da more zlobno napadati. S tem je Kmetijski list najlepše dokazal, da je otrok liberalizma.

Otročarija je tudi doma pri Kmetiskem listu. Le otročarji si lahko dovolijo, da iz celega članka iztrga stavek, mu da zmisel, ki ga stavek v zvezi nima in na tej podlagi natolejuje. Članek je v »Slovenec« napisal tudi: »Ako se obeta z združništvom pomagati kmetom na noge, je to otročarija. Principijelno se ne more reči, da bi zadruga mogla boljše delati, kakor privatno podjetje.« V prejšnjem celem odstavku pa članek dokazuje, da je kmetijstvo v Avstriji prišlo tako na nič, da si samo ne more več pomagati in da je zato nujno potrebna državna pomoč. V tej zvezi je šele razumljiv gornji stavek. — Res, na vsak korak se poma, da pri Kmet. listu ni resničnosti.

Pribečevičeva slava v Mitrovici. Belgrajska »Samouprava« piše: Neki tukajšnji list je poročal, da je v nedeljo na shodu g. Sv. Pribečeviča v Mitrovici bilo preko deset tisoč ljudi, 400 voz in 100 konjenikov. V resnici pa je bila stvar čisto drugačna. G. Pribečevič je odpotoval iz Belgrada z brzovlakom v spremstvu treh gospodov. Na kolodvoru v Rumi se mu je pridružilo še pet pristašev, ki so pripeljali seboj godbo požarne brambe. Razun te godbe ni bilo na postaji nikogar. V Mitrovici je bilo na kolodvoru največ 300 do 400 ljudi in kakih 20 voz. Konjenikov je bilo videti največ 15. Fijakerjev je bilo pred kolodvorom kakor navadno ob prihodu vlakov. Ko je Pribečevič stopil iz vagona, so ga »neki ljudi dograbili vilo kreino i poneli ga na ramena, što dokazuje, da su se o tome poslu na mnogim zborovima izvežbali.« To je torej bilo vse. In vse to je živa istina. Dr. Korošec, ki je bil tudi navzoč, bi mogel to potrditi. Najinteresantnejše pa je, da dopisnika tega lista ni bilo nikjer videti v vlaku. Ali je sploh bil v Mitrovici? — Najbrže je bilo ravnotako kakor s poročevalcem »Jutarnjega lista« o priliki Radičevega shoda v Ljubljani, ki je tako imenitno opisal svoje ljubljanske vtise, ko ga tisti dan v Ljubljani sploh ni bilo. Prava pravcata radiožurnalistika!

Pouk nemščine v srednjih šolah.

Baš meseca decembra je lansko leto povzročilo mnogo debate v naši javnosti znana srednješolska reforma, po kateri se je med drugim tudi pričel stopnjema odpravljati pouk nemščine v nižjih štirih razredih na naših realnih gimnazijah in realkah. V prvih dveh razredih bi se bil imel ukiniti pouk nemščine že lansko leto, v tretjem in četrtem razredu pa letos in naslednje leto. Samo osebni intervenciji nadzornika Westra se mora naša javnost zahvaliti, da se je doseglo lansko leto v Belgradu vsaj to, da se je smel nadaljevati pouk nemščine kot neobvezen predmet. A lansko leto je bilo rečeno, da se počenši o šolskega leta 1925-26 ne bo smela nemščina poučevati v I. razredu (in pozneje stopnjema seveda tudi v prvih štirih razredih ne) niti neobvezno.

Na nevzdržnost te naredbe, povsem neprimerne za naše razmere, smo opozarjali že lansko leto; starši učencev so storili vse, kar je bilo v njihovi moči, da bi bili dosegli njeno ukinitje. Danes pa lahko poročamo, da se je složnemu prizadevanju naše profesorske organizacije posrečilo vsaj deloma popraviti škodo, ki jo je prizadejala omenjena reforma našemu srednjemu šolstvu. Starši prvošolcev na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani so namreč želeli, da se njihovi otroci uče nemščine, čeprav država ne plača pouka, ampak starši sami. Pouk pod temi pogoji je ministrstvo dovolilo; zanj se je prijavila večina učencev v vseh štirih oddelkih prvega razreda. Prepričani smo, da bodo temu zgledu sledili tudi drugi srednješolski zavodi in da se bo pouk nemščine nadaljeval v tej obliki toliko časa, dokler ga šolska oblast zopet ne uvede kot obvezni predmet. Kajti predmet, ki ga smatrajo starši po veliki večini za tako potrebnega, da sami plačujejo učitelja, samo da se ga otroci učijo, je doprinesel s tem v praktičnem življenju tako sijajen dokaz o svoji umestnosti v naših razmerah, da močnejšega dokaza pač ne more doprinesiti nikako teoretično razmišljanje. Naši profesorski organizaciji pa lahko v imenu našega šolstva na doseženem uspehu iskreno čestitam.

Pripominjamo še, da je nekaj znanja nemščine potrebno zlasti pri tistih srednješolcih, ki nameravajo po dovršeni nižji srednji šoli prestopiti na kako strokovno šolo (trgovsko šolo, trgovsko akademijo, tehnično srednjo šolo itd.) in ki bi se po novem učnem načrtu na nižji srednji šoli ne naučili niti prebrati najnavadnejših nemških izrazov in imen.

Dopisi.

Vel. Dolina. Preteklo nedeljo se je vršilo na tuk. petrazredni osnovni šoli poljudno znanstveno protialkoholno predavanje s skioptičnimi slikami in sicer: za s'arše ob 8. uri, za odraslo mladino ob 11. uri in za šolsko mladino ob 14. uri. Udeležba je bila vsakikrat naravnost sijajna. Predavatelj g. Joško Lindič iz Ljubljane je s svojim temperamentnim govorom živo orisal kvarni vpliv demona alkohola tako iz zdravstvenega kakor tudi iz moralnega in gospodarskega stališča. Priporočal je izboljšanje brezalkoholnega vina iz sadja in grozdja. Poslušalci so z vidnim zanimanjem sledili predavateljevim izjavam. Ker se bo brezalkoholno vino lahko še dražje prodalo kakor alkoholno, bo proalkoholni razvoj le v korist sadjarjem in vinogradnikom, ki se neopravičeno boje treznostnega pokreta. Šolsko upraviteljstvo izreka krilo na zahvalo veleposelniku Mokric g. Bergerju in graščinskemu upravitelju g. Mihajloviču, ki sta poslala voz brezplačno po predavatelja v Brežice in nazaj. Istoako se izreka zahvala tuk. župniku g. Janezu Gnjedju in predsedniku kraj. šol. sveta poselniku Francetu Zrliču iz Breganskega sela za njuno naklonjenost in sodelovanje.

Loterija dijaškega podpornega društva.

Egiptovsko pismo.

Aleksandrija, 10. dec. 1925.

Koncem novembra so bile v Egiptu volitve za državni zbor. Govorilo in pisalo se je o njih v tukajšnjih listih, kakor je to sploh navada, prav veliko. Na dan volitev so se bali nemirov zlasti še v Kajiri. Tukaj v Aleksandriji se Evropejci za volitve niso prav nič zmenili; le vpraševali so vedno, če se je bati nemirov. Toda izvršilo se je vse popolnoma mirno; le zvečer je bilo nekaj demonstracij. Volitve niso prinesle velikih sprememb; pač pa pišejo listi, da bo novi parlament volilni red nekoliko spremenil.

Bolj ko za volitve se Egiptčani zanimajo za vojsko v Siriji. Tukajšnji domačini splošno simpatizirajo z Druzi, kar ni čudno. Listi očitno lega iz previdnosti ne poudarjajo; pač pa to kažejo tu pa tam napisi na zidovih po mestu, n. pr.: »Doli s Francozi« — Stvari se za Francoze zelo slabo razvijajo, še veliko slabše, kakor to poročajo brzovjavna poročila, ki so vsa pod strogo cenzuro. Da Francozi ne napredujejo, kaže to, ker kličejo tukajšnje bodalke pod orožje. Že marsikateri šolski brat in več francoskih fratrov Francozov je maralo odriniti v Sirijo na bojišče. Pa tudi s Francoze same prideta vsaki teden po dva, več ali po trije parniki z vojakmi za Bejrut, od koder je železnica v Damask. Značilno za razmere na bojišču je dejstvo, da pošiljajo druge velevalisti vojne ladje v Bejrut, da ščitijo tam svoje podložne in njih premoženje. Zdaj sto-

jijo v Aleksandrijski luki štiri bojne ladje, dve angleški, ena italijanska in ena ameriška, ki lahko vsak trenutek odrinejo proti Siriji; več drugih vojnih ladij pa je že odšlo tja.

Da je v Egiptu vse mirno, se imamo za hvaliti angleški posadki in angleškim vojnim ladjam, ki so kakor policaji v Egiptu, četudi je Egipt drugače, t. j. na papirju — popolnoma samostojen. Kjer pa egiptovski uradniki morejo, tudi pokažejo, kako nasprotni so Evropejcem; to se zlasti vidi pri revidiranju ptnih listov.

Danes (10. dec.) se je vreme nenadoma spremenilo. Ponoči je prišel velik in mrzel dež in temperatura je za tukajšnji kraj globoko padla. Danes po noči je kazal toplotomer samo 7° nad ničlo, kar je za tukajšnji kraj nekaj nezastisljivega. Danes po dnevi smo imeli 16° toplote, morje pa je še vedno ohranilo 20°. Do večerj (9. dec.) toploter ni bil padel nobenkrat pod 20°, navadno je kazal 25° in še več; se razume vse v senci. Smo pač v Afriki!

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 19. decembra: PROFESOR STORICIN. R. F. Nedelja, 20. decembra ob 15. uri pop.: PEGICA MOJEGA SRCA. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ob 20. uri zvečer: DRUGA MLADOST. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ponedeljek, 21. decembra: KRPAK MLAJSI. Red E.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Sobota, 19. decembra: ORFEJ V PODZEMLJU. Red A.

Nedelja, 20. decembra ob 15. uri pop.: GLUMACI. FAVNOVA NOC. SVATOVAC. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 21. decembra: Zaprt.

Torek, 22. decembra: EVA. Gostovanje Zdenka Kallita. Red F.

Druga mladost. V večerajšnjem poročilu o tej igri je v začetku pokvarjen zmišlel stavek, ki naj bi se glasil: »Pa nič nezgode pri vsem tem, ker smo vsi, gospoda občinstvo in gledališko vodstvo najbrže uverjeni, da mora tako biti in da je tako prav, zlasti ker po zadnjih dogodkih v gledališču prav nič več izgubiti ne moremo.«

Narodno gledališče v Mariboru.

Sobota, 19. decembra ob 20. uri: ZAKLETI GRAD. Ab. D. Kuponi.

Nedelja, 20. decembra ob 20. uri: VESELA VDOVA. Kuponi (Nastop g. Urvalaka.)

Gostovanje g. Pavle Lovsetove v mariborskem gledališču pri »Gorenjskem slavku« je privabilo zelo mnogo občinstva, ki je ljubljansko umetnico živahno pozdravljalo in jo nagradilo s svetlim ker je spoznal, da ni pretiran sloves, ki ga ima njen prijeten sopran. Izvrstna je bila n'ena igra: živahnost, šegavost, ljubka zadržega nepokorenega kmetkega dekleta, zdravje je kipele iz tega krasnega tipa gorenjske dečke. Vsak gib njenih rok, njenega telesa je bil dobro premišljen in vendar naraven, nepriljen. Njen glas, v nižjih legah

nežen in topel, je zažarel v višjih legah v blestecem ognju, ali pa umiral v komaj slinihi utripih. Posebno v četrtem prizoru prvega in drugega dejanja je pokazala vso virtuoznost, milino in dramatičnost svojega glasu. Upamo, da bomo imeli še večkrat srečo videti in slišati to odlično umetnico na mariborskem odru. O domačih igralcih si nismo mogli ustvariti ugodnejše sode ob one, ki smo jo imeli dosedaj o njih. Največ upanja nam daje glas g. Burje, ki je poleg izvrstne Minke kar ozdravel in pel in igral, da ga je bilo večkrat veselje poslušati. Ako si bo glas zdatno okrepil in ugledil v vseh legah, bo postal naša najboljša moč. V maski je bil pa premlad. Drugi igralci so ostali samim sebi zvesti. G. Govorovu se je izgovarjal pozna, da je Rus, krčmar je bil preokoren, Rajdelj bolj podobna vaškemu norcu ko pisarju, Nimon pa preostrožja. Režija ni bila v podrobnostih izelana. Skupine pred gostilno so bile nealkovite, razmetane, zmešane, skupina deklet je bila podobna kupu šolarik, ki so si pri maškeraadi oblekle dolga krila. Je pa vendar preveliko ponizanje za naša brhka kmetkega dekleta, da jih na odru tako »pogrizetijo«. Kaka babilonska zmešnjava je vladala pri in po prihodu poštnega slo, to pa že bi je v obraz najnavadnejšim pravilom dobre režije. Razsvetljava se tudi topot ni obnesla. Najbolj nenaravna in skrajno moila je med petjem »Ave Marija«. Take večerne zarje kakorino smo tedaj obžudovali, še menda kubišni ne zmorejo. Celo ozadje je bila navadna rdeča rjuba, ki je povzila vse hribe in doline. Ako se je lani včasih lepo posrečilo žarenje (n. pr. Mignon), zakaj se pa letos več ne posreči? Glasba je nekam lesena, trda. Zakaj se sploh spremenili prvotno razdelitev v tretjem dejanju? Ali ni bilo prej učinkovite, ko je bilo petje narodnih pesmi in ples na vasi v začetku in ne na koncu tretjega dejanja? Sedanjí konec je pa delgrošen, voden in akoraj — banalen. Z razvojem igre ni ne vsebinsko ne glasbeno v bistveni zvezi. Zbor je bil večkrat nesiguren, moški zbor na vasi: »Vsi so prihajali pa naravnost slab. Ni pravega razmerja med glasovi, ni

Dnevne novice.

Dve zanimivi izjavi »Jutra«. »Jutro« od 18. t. m. objavlja naslednji dve izjavi: »V številkih 3 in 5 z dne 4. in 7. januarja 1925 smo priobčili dva članka; v katerih smo očitili ljubljanskemu knezoškofu g. dr. Antonu Jegliču, kakor da je on ukazal zlorabo prižnice, ter mu očitili teroristične namene, češ da je od postavil 33 duhovnikov za volitve v narodno skupščino. Ker takšni očitki niso utemeljeni, popravljamo storjeno krivico in obžalujemo priobčenje zadevnih člankov v našem listu.« — Druga izjava se glasi: »Zaloška cesta. V notici z dne 27. jan. št. 22 in z dne 30. jan. št. 25 se je očitalo g. dr. Janku Brejcu, odvetniku v Ljubljani, da je zakrivil krvoprelitje na Zaloški cesti in da se njega drži kril. Tekom sodne razprave smo se prepričali, da je ta očitek neutemeljen in da se g. dr. Brejcu ne more očitati nekorektno postopanje povodom omenjenega dogodka, radi česar mu dajemo lojalno zadoščenje.«

Poslanec Štrcin je ponovno vložil vprašanje na g. ministra vojske in mornarice glede razmer, ki vladajo v smodnišnici v Kamniku. Velikemu številu delavstva se ne izplačujejo draginske doklade in tudi z upokojevim delavstvom se ne postopa tako, kot bi se moralo. Vprašuje ministra, če je voljan te razmere urediti in omogočiti delavstvu v smodnišnici vsaj življenski obstanek.

»Amerikanski Slovenec«. Naročniki naj malo potrpe, da se pošiljanje uredi potom ameriškega poslanstva. List je najbrže zaobjavljen v naši državi, drugače si skoro ni možno razlagati, zakaj ga nihče ni dobil.

Stjepan Radić odlikovan. Kralj Aleksander je z redom sv. Save I. vrste odlikoval ministra za prosveto Stjepana Radića. Kraljevi adjutant Mažuranič je v četrtek zvečer izročil odlikovanje Radiću v kabinetu ministrstva za prosveto v navadnih ceremonijah.

Iz konzularne službe. Pri generalnem konzulatu v Budimpešti je imenovan za pisarja v 8. skupini I. kat. g. Teo Vodušek, doslej v službi pri generalnem konzulatu v Bukarešti.

Pomaknjena sta iz 7. v 6. stopnjo I. kategorije inž. Alojzij Štrancar pri hidrotehničnem oddelku v Ljubljani, v Mariboru pa inž. France Lampe.

Jugoslovanski časnikar izgnan iz Italije. Mussolinijeva vlada je izgnala nevšečnega ji rimskega dopisnika sarajevske »Večernje Pošte«, znanega jugoslovanskega novinarja g. Milana M. Krijevića. Kakor zdaj piše Krijević svojemu listu iz Nizze, se je njegov izgon izvršil sledečo: Prišla sta zjutraj k njemu dva uradnika zunanjega ministrstva in ga odvedla k šefu glavne rimske policije, ki mu je sporočil odlok o izgonu »radi javnega reda« (per ordine publica). Ob enem ga je policijski šef proglasil aretiranim. Časnikarjev protest in zahteva, da o stvari obvesti jugoslovansko poslanstvo, nista nič pomagala. Nato so izvršili pri njem hišno preiskavo, pri čemer so mu fašistovski uradniki razbili vse kovčge in njegove stvari razmetali, nekatere pa si obdržali. Prizanesli niso niti osebnim dokumentom, spričevalom itd. Iz glavne policije so g. Krijevića šele po polnoči, ne da bi mogel koga obvestiti, odpeljali na železnico: po 48 urnem potovanju je došel na francosko mejo. Francoske oblasti so ga lepo sprejele in mu šle v vsakem pogledu na roko. G. Krijević omenja še, da je došel v Nizzo takoj odposlal na italijanskega kralja brzojavko, v kateri se odpoveduje vseh odlikovanj, ki jih je prejel od njega kot zavezniki oficir v vojni.

Izstop iz našega državljanstva je dovoljen g. Ivanu Smole-tu iz Preserja in njegovi ženi ter njegovima mladoletnima sinovima Ivanu in Matiji.

Mlo primerne dinamike, ne prave harmonizacije. Škoda tudi za lep »Ave Marija«, ki so ga zapeli tako trdo, tako mrtvo, da se jim je bilo čuditi. Pri tem prizoru je moral postati človek skrajno nezadovoljen. V ozadju tisto poslušno rdečo strašilo, neigurno in neenoten zbor, razmišljeno spremljevanje, vse to je bilo v skrajnem nasprotju z nebeško milino, ki bi se morala prelivati iz večerne zarje preko mehkega zbora Mariji v pozdrav. Ob koncu pa moramo vendar nekaj pohvalno omeniti in sicer ločnost, s katero se je začela igra.

Glaska.

Pevski odsek »Grafikac« v Ljubljani priredi v ponedeljek dne 21. dec. 1925 v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu koncert pod vodstvom g. prof. Gröbminga in sodelovanjem muzike Dravske diviz. oblasti pod vodstvom g. dr. Cerina. Spored: 1. pl. Zajc: Čurlička mala. V. Vodo-pivec: Da veš! E. Adamič: Ljubica vstani... A. Hajdrih: Cerkvica. V. Vodo-pivec: Na polani. E. Adamič: Lucipeter ban. — Odmor. — Oton Nicolai: Uvertura k operi »Vesele žene windsorske«. Svirna muzika Dravske divizije. E. Grieg: Landending (Nova zemlja). Moški zbor z bariton-solom in orkestrom. Bariton poje g. L. Sekula. — Cene: sedeži 20, 15, 13, 12, 10 Din, stojšča na Balkonu po 5 Din. Začetek točno ob 8 zvečer.

Uprava »Zborov«, mesečne revije za novo zborovsko glasbo, katero izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, opozarja vse, ki se nameravajo na list naročiti, da store to takoj, ker se bo glasbeno književna priloga tiskala le v gotovem številu naklade in je pozneje ne bo mogoče več dobiti. Dosedanji naročniki »Zborov« naj nakazuje naročnino v znesku 40 Din po zadnji pošiljavi priloženi po-poštni, novi naročniki pa naj se javijo po dopisnici na točen naslov: Uprava »Zborov«, pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani.

Nemogoče je zgrešiti, ako prideš v Ljubljano in hočeš nabaviti dobro in ceneno manufakturno blago, lepo in moderno opremljeno prodajalno »Oblačilnice« na Miklošičevi cesti 7, kjer boš gotovo postrežen v svojo največjo zadovoljnost.

Smrtna kosa. V Pliberku je umrl klobučarski mojster in posestnik Janez Ovčjak, zaveden Slovenec in značajan mož, ki je zaradi svojega narodnega prepričanja veliko pretrpel. Volkswehrovci so ga vlačili po ječah, ga psovali in opljuvali. Sin gimnazijec mu je bil padel v vojni, hčerka pa mu je umrla pred pol leta. Vse to je drugače krepkega moža potrla in ga spravilo v prezgodnji grob.

Zveza planinskih društev kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Notranje ministristvo je potrdilo pravila Zveze planinskih društev SHS. Prvi zvezni sestanek se vrši 17. januarja 1926 ob 10 dopoldne v Zagrebu v hotelu Espland.

Čipke, čipkarski sukanec, papirce, klekeljne in vse druge čipkarske potrebščine kupite najceneje pri Osrednji čipkarski zdruzi v Ljubljani, Pod Trančo.

Kakor vsako leto, tako tudi sedaj čakajo naši sotrpini na božično podporo. Od obstoja našega društva ni bilo še nikoli tako malo dano kakor ravno ta mesec. Da ustrezemo vsem prošnjam, ki prihajajo dnevno v našo pisarno in olajšamo bedo našim sotrpini, se obračamo do vseh plemenitih src, naj se sedaj pred prazniki spomnijo s kakim darom nas slepih. Milodare sprejema: Podporno društvo slepih, Wolfova ulica 12, Ljubljana. Na željo pošljemo položnice.

Dve vprašanji prosim. Naše cenj. čitatelje opozarjam na zelo zanimiv oglas tvorice »Odeon«.

Književno naznanilo. Ivo Sever: Prešeren, Misterij Slovenstva. Elegantno kartonirano 10 Din. - Založba »Naša Gruda«, Gosposvetska 6.

Običajna božična razstava je na vpogled vsak dan od 25. decembra v trgovini P. Magdič, Ljubljana. Cenjeno občinstvo se vljudno vabi na neobvezen obisk. 8285

Če kupite pri TEKSTILBAZARJU, Ljubljana Krekov trg 10 I. nadstropje blago v ostan-kih se oblačite najceneje.

ZADNJI DAN!

Srečke loterije Jugoslovanske Matice so danes naprodaj samo še v pisarni Jugoslovanske Matice, Selenburgova ul. 7-II. Zrebanje se vrši v nedeljo ob 3. uri popoldne v Narodnem domu. Izrebanih bo skupno 27 števil. Prvi dve številki zadeneča vsaka po eno motorno kolo, ostalih 25 pa po eno navadno kolo trdnice »Peugeot«.

iz Ljubljane.

Zimski šport v našem mestu. Včeraj zjutraj so toplomeri zopet padli pod — 15° C. Ljubljanska mladina je kljub silnemu mrazu vsa v ogaju. Saj je pa tudi letošnja zima prav v svojem prvem spočetku nudi veliko zdravega veselja in prijetne zabave. Ljubljanska drsališča — tako tivolsko kakor ono od Ilirije v Spodnji Šiški — so že dalje časa stalno zamrznjena. Ledena plošča je gladka in polzka kot steklo. Tu živi sedaj naša mladina. Drsa, pada, pleše, se lovi in kriči ter se smeje. Ne čuti ne mraza, ne skrbi. Starešine v drsanju pa režejo enakomerne loke lepo in virtuozno, kakor da so rojeni drsalci. In mamice in sestricе čakajo na svoje malčke ob drsališču ter jih strahoma opazujejo, ko padajo in vstajejo ter zopet veselo drve tja po gladki ledeni ploskvi. Tudi smuka in sankanje ne po-čiva. Tivoli je poln smučarjev, ki trenirajo za daljše ture. Zelo lepo se pa razvija sankanje na sankališču pod Rožnikom na Strelišču. V četrtek in včeraj je bilo tukaj življenje zelo živo. Proga, ki drži prav z Rožnika skozi

gozd mimo Strelišča pa do Korunove vile, je sicer zelo nevarna, zlasti zadnje dni, ker je popolnoma ledena. Kljub temu pa je tukaj vse polno sankalcev, ki se malo menijo za opolzko pot in pridno sankajo. Glavna zasluga za to sankališče gre Olepševalnemu društvu za Rožno dolino.

Smrtna kosa. Umrl je 17. t. m. g. Josip Trefalt po kratkem bolehanju. Pokojnik je bil naš dolgoletni naročnik in zvest pristaš SLS. Pogreb bo danes ob 4 pop. — Umrla je včeraj na Prulah po daljši zelo mučni bolezni g. Uršula Stergar. Pogreb bo danes popoldne ob 2.

Nenadoma je umrl 18. t. m., od srčne kapi zadet, g. Lovro Tepina, višji živinozdravnik in ravnatelj državne podkovske šole. Ta smrt je vse njegove znanke tembolj zadela, ker je pokojni bil trdne konstitucije in so ga še predvčerajšnjim znanci videli zdravega in veselega. Pokojnik je bil osebno priljubljen in zelo vester v svojem poklicu. Zapušča ženo in dva otroka. Pogreb bo v nedeljo, 20. t. m. ob pol 4 popoldne iz državne žrebčarne na Selu k Sv. Križu.

Vsi javni aktivni nameščenci ter civilni in vojaški upokojeanci 20. t. m. ob 10 dopoldne na zborovanje v »Ljudski dom«!

Mesto venca na grob p. Edvarda Ravsteharja je darovala njegova sestra Loni 100 dinarjev Elizabetni konferenci Marijinega Ozmnenja v Ljubljani. Bog povrni!

Trgovine bodo v nedeljo, dne 20. t. m. dopoldne odprte. — Načelstvo Gremija.

Zimski kresovi v Ljubljani. Letošnja huda zima, ki je zavladala v zadnjih dnevih z nenavadno ostrino, nas je iznenadila tudi z malimi kresovi, ki se žgo po dnevi in po cesti. — Vsled hudega mraza so namreč zamrzle posebno v smeri severnega vetra tudi plinovne cevi in sicer na onem mestu, kjer prehaja plin iz podzemnega širšega voda v ožjo cev kandelabra. Temu se ne more drugače pomoči, kot da se vžnože kandelabra se-reje. In res smo videli včeraj na cestah, posebno v smeri severne burje, kako so uslužbenci zakurili pod kandelabri skoro meter visoke late, tako, da je izgledalo, ko bi goreli mali kresovi po cesti. Tudi to je značilen znak hude zime, ki jo občutimo letos in ki posebno muči revne in srednje sloje, ki si le težko preskrbe toliko kuriva, da se segreje družina vsaj v kuhinjah.

Odbor za postavitev spomenika v svetovni vojni padlim tovarišem šentpeterske fare v Ljubljani sklicuje za danes v soboto, dne 19. t. m. ob pol 8 zvečer v gostilni g. Zupandiča na Ahaclevi cesti informativni sestanek. Vabimo vse tovariše iz svetovne vojne ter njihove prijatelje, da se sestanka gotovo udeležijo ter tako pripomorejo do čim-prejšnje udeležitve želja šentpeterčanov. — Odbor.

Gostilna pri »Fajmoštru« toči izborno dalmatinsko vino z otoka Visa po 11 Din liter.

Novo delikatesno trgovino in zajutrkovalnico je v Florijanski ulici št. 1 otvoril G. Breznik. Več v oglašju.

Koline. Danes v soboto v restavraciji »Ljubljanski dvor« specialiteta: doma napravljene kolnine.

Za zimske sportnike! Letos imajo smučarji idealno vreme. Marsikateremu neodločnežu je zdaj žal, da se ni priučil tega krasnega sporta. Kdor hoče popraviti zamudo, naj si nabavi učno knjigo »Smučarje izpod peresa zimsko-sportnega mojstra R. Badjura, v kateri najde vse smučarske učenosti od prvih korakov do popolnosti. Ilustrovano, lično vezano delce se dobi po vseh dobrih knjigarnah in pri založništvu Ig. Kleinmayr in Fed. Bamberg, d. z. o. z. v Ljubljani, ter stane 30 Din, s pošto 4 Din več 8419

Proračun mestne občine Maribor.

II.

IV. Občinski dolgi. Mestna občina Maribor dolguje mestni hranilnici Din 2.155.648. od svojih podjetij pa dobiva za dano jiti posojilo 14 odstot. obresti v znesku 166.679 Din. in znaša torej dolg podjetij mestnemu zakladu Din 1.190.557.

V. Ceste, ulice, trgi in sprehajališča. Potrebščine Din 1.823.291, pokritje pa 320.253. — Din. Proračun za leto 1926. izkazuje za vzdrževanje cest Din 971.372, za tlakovanje Din 123.308, za čiščenje mesta Din 533.431, za javno razsvetljavo Din 168.180, za olepševanje mesta Din 22.500. Stroške bo pokrila občina, iz odškodnin, ki jih plačujejo podjetja mestnemu zakladu za uporabo javnega sveta v znesku 650.000 Din in iz povračil stroškov za izpraznjenje greznice v znesku 110.512 dinarjev.

VI. Gasilstvo. Zanj je v l. 1926. name-njena postavka v znesku Din 79.548 (v l. 1925. Din 83.801).

Zdravstvo. Potrebščine Din 486.751, kritje Din 309.191. Glavni dohodek za kritje so dohodki mestnega kopališča v znesku 285.940 Din in dravskega v znesku Din 20.000.

Socialno skrbstvo. Potrebščine 1.231.918 Din, pokritje Din 487.598, torej primanjkljaja Din 744.320, ki se bo krije iz veseliščne davka, iz sodnih in občinskih glob v znesku 60.000 Din in iz najemnine mestnega kina. Poudariti je, da je mestna občina z l. 1926. krenila z odločnim korakom na pot socialnega skrbstva, predvsem po zahtevi občinskih svetnikov SLS. Socialisti bodo sicer rekli, da

imajo le oni socialni program v zakupu, a SLS je baš tu pokazala, da ga ima v delu. Celotna postavka je lepo razdeljena po posameznih oddelkih, predvsem postavke za socialno literaturo, brezposelne in raznovrstne podpore. Nedvomno, da je začetek stvorjen in da bo naša mariborska občina stopala odločilno v boj za socialno skrbstvo, vevda v okviru danih sredstev!

Znanost, umetnost in prosveta. Potrebščine izkazuje proračun v l. 1926. Din 482.758, kritja pa Din 30.852. Predvsem pride v poštev naš nebogljeneček — narodno gledališče s podporo 343.741 Din, dalje študijska knjižnica z 123.567 Din in podpore raznim društvom z 58.450. Proračun nam kaže, kako je upravičena vsestranska debata o našem gledališču in capite et membris! Za kritje stroškov prispeva mestni kino Din 27.625, t. j. polovico čistega dobička. Tudi značilno!

Obrt in trgovina in strokovne šole. Potrebščine Din 73.200, kritje 0! Vojaštvo: potrebščine Din 71.738, kritje Din 1940.

Če se ozremo posebno na znani naslov »podpore«, vidimo, da daje mariborska mestna občina 13 osebam po 150 Din, 54 osebam po 50 Din, 191 osebam po 80 Din, 5 osebam po 100 Din, 1 osebi po 150 Din in 1 osebi po 300 Din mesečne podpore. — V mestni hranilnici oskrbuje občina 82 oseb, kar znaša skupno 223.790 Din stroškov. Za prehrano ubožnih slojev je postavljen znesek 219.000 Din, t. j. 120 oseb z dnevno oskrbo. — Za mladinski oddelke je postavljen znesek 282.880 Din, za dnevno zavetišče Din 100.680, stalne podpore za 50 otrok Din 61.200, za brezposelne 750.000 Din in za stanovanjski urad Din 81.928; volhe: obširno socialno skrbstvo.

Šolstvo. Potrebščine Din 1.244.331, kritje Din 20.801. Torej primanjkljaja Din 1.223.530. Razpravljali smo že v »Slovencu« o tem vprašanju, zlasti perečem glede deških meščanskih šol, zato naj zadostuje gornja registracija. — Tudi o mestnih podjetjih smo že poročali, oziroma se bomo z njimi še posebej pečali. Ob tej priliki naj zadostujejo gole številke.

Mestni vodovod:	Potrebščine	Din 2.547.465
	Kritje	> 2.552.042
Mestna klavnica:	Potrebščine	> 2.473.082
	Kritje	> 2.466.115
Mestna plinarna:	Potrebščine	> 1.338.851
	Kritje	> 1.077.080
Elektr. podjetje:	Potrebščine	> 4.111.796
	Kritje	> 4.115.000
Pogrebni zavod:	Potreb.	Din 1.261.442.50
	Kritje	> 1.261.442.50

Te splošne podatke prinašamo kot uvod v proračunsko debato. Podrobni študij proračuna nam kaže mnogo investicij, kanalizacijo Koroščeve ulice, poprava Meljske in Aleksandrove ulice, odpravo mariborskega škandala — napravo stranišč, obširno socialno skrbstvo, ki pravzaprav šele z letošnjim proračunom stopa na sistematična in odločna pota.

Kakor že javljeno, se bo vršila proračunska debata v seji občinskega sveta sredi meseca januarja. Tedaj nam bo z sprejetjem in debato možno spoznati posamezne stranke, možno pa tudi se s proračunom podrobneje pečati.

Iz Maribora.

Nekateri učenjaki v Mariboru se seveda strinjajo z gospodom Radičem in ne morejo izreči dovolj hvale zlasti glede njegovega načrta o ukinitvi naših univerz. Polna usta mrzije jih je proti razvoju naše ljubljanske univerze. Ali govorijo ti ljudje iz prepričanja ali pa zato, ker je Radič kot njihov prosvetni šef tega mnenja, ali pa smatrajo zavod, na katerem ti može sodelujejo, za vrhunec izobrazbe, nad katerim je vse drugo brez potrebe? In to kot prosvetni delavci v času, ko so se politične slovenske stranke — tudi njihove! — in vse pomembne korporacije in društva izrekla za neokrnjeno slovensko univerzo! Moramo le še podčrtati naše poročilo o vladnih petoliznikih. In če greste sedaj zopet čez dno in strn za Radičem, pojdite vsaj za to ero dosledno! Ti gospodje se namreč jezijo, da je dal g. Radič tudi prvemu letniku učiteljske šolske sester pravico javnosti in izpostavil slanje status quo. Ali ta jezica izvira iz gole zavisti, da je ta zavod priznano najboljši v Mariboru, da je tja poslal tudi g. prosvetni šef svojo hčer, ali pa ste gospoda zajahali zopet protiklerikalnega konjčka? V obeh slučajih zopet skrajno malenkostni in mi vam izrekamo le svoje pomilovanje.

Akademija gojencev semenišča se vrši 23. t. m. Gojenci bodo igrali misteriozno božično »Zvezdoc«, katero so sami predstavili. Pripravljeni imajo tudi Calderonovo »Sree je last Marije« (A Maria el Corazon). Vidi se, da se na tem zavodu resno bavijo gojenci z verskimi igrami, da vstaja v njih novo prebujenje, stremeče za tem, da se zlasti šola povrne od plitvih in praznih burk k resnim, globokim igram.

Mariborski gimnazijci pripravljajo Ipavčevo »Kdo je mar« ter priredijo koncert. S tem nadaljujejo predvorne prireditve kakor jih je uvedel njih ravnatelj g. dr. Tominšek z namenom, vzgojiti v dijakih ljubezen do zavoda in resnega dela. Torej tudi tu novo življenje!

Nov veter? Sokolski znaki se zopet množijo, zlasti med šolsko mladino. Čujemo, da izvira to gibanje iz protesta proti sedanjemu političnemu stanju... Samo registriramo!

Lepo in okusno pecivo dosežete le z uporabo praška za pecivo in vanilin sladkorja znamke ADRIA

ZASPAŃEK RAZKODRANČEK največje presenečenje Vašim malčkom za Božič! Proti vposiljati 24 Din poštnina prosto razpošilja »NAŠA GRUDA«, Gosposvetska cesta št. 6.

Lepa božičnica. Zveza vojnih invalidov, podružnica v Mariboru, priredi v ponedeljek 21. t. m. popoldne ob 3. v Gambrovi dvorani za svoje najrevnejše člane božičnico, kjer bo obdarovanih čez 100 članov z denarjem, živili in obleko. Podpora je dala centrala, podružniški odbor in privatniki. Vsi obdarovani bodo tudi pogosteni. Želimo, da bi naš svoječasni klic po pomoči dobil še mnogo odprtih src. Res clamat, vehementer clamat!

Božični trg na Glavnem trgu je letos živahnejši od lanskega. Božična drevesca so letos tudi mnogo cenejša od lanskega leta, da dobiš za 5 Din že lepo drevesce. Opažati je, da se ljudje tesneje oklepajo tega starega običaja. Mariborske trgovske izložbe so letos okusneje urejene kot lani.

Flosarstvo na Dravi je šlo na počitek. Drava je polna ledenih plošč. Da pa je še nekaj življenja, skrbijo plavači. In res: v teh mrzlih dneh sta dva plavača uganjala plavalni šport! Preveč navdušenja!

Iz Celja.

Krekova mladina priredi v nedeljo, dne 20. t. m. ob 4 popoldne izvirno romantično viteško igrano »Strahomir« ali »Zvestoba do groba«. Predprodaja vstopnic v tajništvo Jug. strok. zveze, hotel Beli vol, I. nadst. in eno uro pred predstavo pri blagajni v Narodnem domu v Celju. Vsi prijatelji Krekove mladine so k prireditvi uljudno vabljeni.

Iz Hrastnika.

Prosveta. Dne 8. decembra je vprizoril dramatični odsek katoliškega izobraževalnega društva v Logarjevi dvorani igrano »Tihotapec«. Igralci so izborni izvršili svojo nalogo. Splošno mnenje je, da so naši igralci v kratki dobi postali najboljši igralci v Hrastniku. To pa ni vseh našim nasprotnikom in so že večkrat vprizorili prav ogabno gonjo zoper nekatere naše člane. Podtikali so jim svoje lastnosti, pri čemer pa niso imeli vspeha. V zadnjem času so na lep način vplivali na nekatere člane, da bi jih odvrnili od našega dela, kar ima za posledico, da še bolj pridno delajo. Kar tiče »naprednjakov«, so igrali v soboto 12. t. m. »Vdovo Rošlinko«, ki si jim zelo dopade, kar je razumljivo. Vdova Rošlinka in kranjska naprednost gresta skupaj. Tudi za film so naši naprednjaki zelo navdušeni in »olske otroke« vanj naravnost silijo. Tudi napredna izobrazba je filmu podobna: plitva, površna in slepiva.

Ljudska posojilnica naznanja občinstvu, da sprejema tudi male vloge, počenši od 1 Din naprej. To pa zato, ker hoče dati priliko vsakemu malemu varčevalcu, da si pomalem nabira prihranke.

Politika. Za občinske volitve sta imela se-stanek v gostilni Iv. Plaznik g. Miha Koren in gosp. Miha Rozin. Iskala sta kandidate. Dobil sta nekaj bivših komunistov. Pravila sta, da bodo skupno nastopili radikalni, radičevci in bernotovci. G. Koren želi postati občinski uradnik, g. Rozin pa župan. Bomo videli!

Novice iz Amerike.

Illinois. 20. novembra je umrla Veronika Glavačeva, vzorna katoliška žena in skrbna gospodinja, mati sedmero otrok. Rajna se je rodila l. 1885. v Črensoveh. Zapušča otroke in moža. V cerkvi sv. Jožefa v Jolietu se je poročil Jožef Medić z nevesto Marijo Bauerjevo. Ženin je sin znane ugledne družine iz Otave, Ill., kjer si bo mladi par ustanovil tudi svoj dom. — **Lista smrtnih nesreč** v delavskih krogih raste od dne do dne. Tekom meseca septembra je izgubilo v državi Illinois 63 delavcev življenje. Vse to se dogaja vsled premajhne previdnosti pri delu in nezadostnih varnostnih naprav. — **Cleveland, O.** Pri zadnjih volitvah je bil izvoljen Slovenec J. L. Mihelič v mestni župnik, kjer bo zastopal Jugoslovane pri mestni vladi. Slovenci stojimo tukaj tako trdno, da bomo pri prihodnjih volitvah poslali še enega Slovenca v mestni zastop. — **Kansas City, Kans.** V Osawatomi je umrla vrta rojalkinja in faranka Marija Januševa, žena Jurija Januša, ki biva na Northrup St. Doma je bila iz Oslinice ob kranjsko-hrvaški granici. Rajna je bila vzor dobre matere in pridne gospodinjice. Za njo žaluje mož in 18 letni sin. — **Nova naša cerkev** napreduje. Dozidan je temelj in je vseskozi izvrstno delo, za kar gre hvala mojemu Lončariču. Naši možje in fantje so začeli nabirati darove za zvonove, da nam bodo peli ob blagoslovitvi nove cerkve. Govori se tudi, da bomo dobili elektr. uro v zvonik, kar bo vsekakor imenitno in nam Slovincem še poseben pomen. Mimo grede omenimo, da je v Kansas City, Mo. gospa M. Matsonova iz San Franciska kupila na ameriški »Royal« razstavi domače živine konja za ježo, za katerega je odbrenkala 25.000 dolarjev. To je gotova najvišja cena, ki se je kdaj za konja plačala! — **Puebla, Col.** Umrl je Janez Robida v starosti 70 let. Prišel je semkaj iz Št. Mihela in bival med nami 35 let. Vedno je bil skrben gospodar in dober oče družini ter izmed najboljših sotrudnikov v tej župniji. Velike so njegove zasluge za cerkev in šolo. Vedno je bodril in opominjal otroke svoje; delal ni za enega, marveč za 20 in še rajši več. Obe hčeri ste se posvetili samostanskemu življenju, obe ste benediktinki. Sestra Edita je dobra in priljubljena učiteljica v naši šoli, sestra Adelajda pa isto tako vrsta učiteljica

moč v slovaški šoli sv. Antona. Rajni Robida je bil stara poštena korenina, kakršnih pogreša današnja doba.

Proti previsokim taksam!

Kakor že naznanjeno, se vrši v nedeljo dne 20. t. m. ob 11. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma v Ljubljani protestni shod v zadevi tekenskega zakona, katerega sklicujeta notarska in odvetniška zbornica skupno z gospodarskimi organizacijami.

Ker posega taksi zakon tako globoko v naše gospodarske razmere, je pričakovati, da se shoda polnoštevilno udeležijo vsi prizadeti sloji!

Beda Slovencev v Nemčiji

Upamo, da vam je tam v domovini že nekoliko znano o naši bedi tukaj v Nemčiji. Apelirali smo že na naše poslance v domovini; upamo pa tudi, da se bo cela Slovenija zavzela za nas. Sedaj je zadela naše rojake tukaj že drugič nesreča in sicer velika brezposelnost. Ze poleti je bil en velik rudnik na Horst-Emscher popolnoma zaprt, kjer je bilo prej zaposlenih veliko naših rojakov. Odpušeni so bili vsi rudarji brez razlike, bodisi domačini ali tužji. Najhuješe je seveda za naše rojake, ker ne dobijo nobene podpore. Seveda mi smo »lätstige Ausländer«, posebno Jugoslovani. Sedaj je prišla druga nesreča nad naše rojake, in sicer na Buer-Hassel v rudniku Bergmanns-glück in Westerholt; tukaj je 600 rudarjev odpuščenih, med temi naši rudarji skoro do zadnjega.

Sedaj se vprašujemo, kam naj se obrnemo, od česa bomo živeli. Nemčija nam ne da ničesar, ker ima svojih brezposelnih dovolj. Drugič nam rečejo: Vi ste Jugoslovani, ne dobite ničesar. Na ta način bomo končno vsi jugoslovanski izseljenci brez dela in jela.

Pruski ministrski predsednik Braun je dejal 10. t. m. v Berlinu: »400.000 Arbeiter müssen hinausgeschmissen werden«. Med temi smo mi Jugoslovani močno zastopani; računamo se nad 40.000 ljudi; tem se sedaj obeta strašna usoda! Ako moramo Nemčijo zapustiti, moramo tu pustiti vse, kar smo celo leto plačevali v bratovske skladišče, oziroma penzijske blaginje, zraven vse naše pohištvo, kakor se je zgodilo Nemcem na Poljskem in Poljakom v Nemčiji.

Tako smo prepuščeni svoji usodi in bedi brez vsakega sredstva.

Zatorej apeliramo na naše slovenske poslance v domovini in tukajšnje naše zastopnike v Düsseldorfu in v Berlinu, naj store vse, da se nam pomore!

Damske plašče

najmoderneje . . . od Din 400— do Din 1000—
zimske plašče obleke . . . 120— . . . 400—
domače flanel obleke . . . 100— . . . 160—
sportne in žemper bluze . . . 60— . . . 160—
nudi

F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

Turistika in sport.

Na mestnem drsališču pod Tivolijem priredi v nedeljo dne 20. decembra 1925 od 15 do pol 17. ure koncert godbe Dravske div oblasti. Vstopalnice ta dan dvojne, dijaške dnevnice vstopnice se ne izdajajo. Osebe, ki imajo sezonske vstopnice, plačajo samo enkratno vstopnino.

Kurzi v umetnem drsanju. SK Ilirija odpre prihodnji teden na svojem sportnem drsališču ob Celovski cesti kurze v umetnem drsanju. Določeno je, da se bodo vršili kurzi za mladino v popoldanskih urah, za ostale v večernih urah. Namen kurzov je dvigniti povprečno stopnjo drsanja v Ljubljani preko vsakdanjega promenadnega drsanja v lokih ter pripraviti la in animirati široko publiko za ples in družabno prireditve na ledu. — Interesenti, dame in gospodje, se naprošajo v svrhu podrobnejšega dogovora na kratke sestanke, ki se vrši jutri, v nedeljo ob 11. uri v damskem salonu kavarne »Emonac«. — SK Ilirija.

Mladinska drsalna tekma. Za drsače, ki se hočejo prijaviti k mladinski drsalni tekmi, razpisani za prihodnjo nedeljo dne 27. t. m. pri prvi drsalni odseki SK Ilirije v sporazumu z JZSS jutri v nedeljo enourni trening, na katerem se bo predelalo in pojasnilo razpisani program. — JZSS.

SK Ilirije nogometna in lahkoatletska sekcija obveščata tem potom svoje članstvo, da se bo pričelo po božičnih praznikih z rednim kondicijskim treningom v jahalnici. — Odbor.

Sanjkalnice v Meistrani v popolnem prometu, hrana in tople sobe preskrbljene. Drič in snuž sta izborna, vreme mrzlo in hladno. Slap Peričnik ves zamerjen. Sanjke na razpolago pri prom. društvu. **Smučarski tečaj** T. K. Skale v Ljubljani. Prihodnji nedeljski tečaj se vrši v nedeljo dne 20. decembra. Zbor točno ob 8.30 zjutraj pri Karlovskem mostu. Večba se na Rakovniku! — Smučarski odsek.

Kranjska gora. Vremensko poročilo od 18. decembra ob 7 zjutraj: Nebo brez oblakov. —10° C. Barometer pada. Sneg prišil 35 cm visok, za smuko ugoden. Saninec dober.

Bahinjska Bistrica. Vremensko poročilo od 18. dec. ob 7 zjutraj: Nebo jasno. —15° C. Saninec dober.

Dom na Kravaru. Vremensko poročilo od 18. t. m. ob 6 zjutraj: —16° C. Sneg prišil 15 cm visok. Smuka srednja. V Domu dobra in točna postrežba. Sobe kurjene.

NAJVEČJA SPORTNA DVORANA V EVROPI.

V Dortmundu na Nemškem so otvorili sportno in razstavno dvorano največjega obsega. Imenuje se »Westfalen« dvorana. Prostora ima za 180 tisoč kubičnih metrov. Stropov ni nobenih, razpeta znaša 76 metrov, strešna konstrukcija 110 in 88 metrov. Okoli arene vidiš v podobi amfiteatra 6000 sedežev, pa jih pridenejo lahko še 4500. S 1500 stojališč se dvigne število na 12.000. Pri 6000 gledalcih je dvorana razprodana; kar je več, gre na račun gneče. Za jahalne in dirkalne turnirje je akvoj zraven jahalnica v izmeri 26 in 30 m, s hlevi za 150 konj. Za kolesarske dirke si je zagisuralo mesto Dortmund Monakovsky razstavno dirkališče, ki ga bodo za 40 m skrčili in bo še zmiraj 200 m

dolgo. Uporabno je tudi za motorna kolesa. V najkrajšem času se da od par delavcev montirati in demontirati. V dvorani se bodo ob istem času lahko vršile telovadne tekme, lahkoatletske tekme, turnirji v tenisu, ki ima 6 igrišč, itd. V skladu z izmerami dvorane so tudi prostori, vzidani v predstave: velika restavracija, krasna slavnostna dvorana, pisarniški in gospodarski prostori. Preskrbljeno je za dobro kurjavo in dobro prezračenje. Pomen dvorane je tem večji, ker je takoj tam zraven velikanski ljudski park z odprtim stadionom, veliko kopališče in poletno dirkališče.

To in ono.

ZENSKO GOSPODSTVO PRI TUAREGIH.

Angleški raziskovalec Fr. Rodd je podal britansko-geografski družbi zanimivo poročilo o saharškem narodu Tuaregov. Razskovalcu se je zdelo najbolj čudno to, da hodijo v onem delu zemlje, kjer so navadno le ženske zakrite, je istočasno tudi izraz gospodujočega položaja žene v socialnem življenju tega naroda. Žene si same izbirajo može; one same odločujejo o pouku otrok in one si morejo lastnino same pridobivati in sprejemati stvari, o katerih nima mož nobenega nadzorstva.

Naravnost čudovito je, koliko se prenese na plesnem večeru. Neki statistik je izračunal, da napravi dama na plesnem večeru, ki traja 5 ur z odmori vred najmanj 50.000 korakov, seveda mora biti pri celem programu

Gospodarstvo.

Rusija, češkoslovaška in mi.

Te dni je priredilo ob priliki nastopa novega šefa ruskega trgovskega zastopstva sovjetsko poslaništvo v Pragi banket, katerega se je udeležilo poleg mnogoštevilnih zastopnikov tiska tudi okoli 150 zastopnikov visoke finance, industrije in sploh gospodarstva v Češkoslovaški.

Banket je izgledal kakor manifestacija za »de iure« priznanje Rusije, v čemur Češkoslovaška ni šedila vzgledu cele vrste držav, ki so se zavedale pomena tega priznanja za trgovske zveze s sovjetsko Rusijo. Na banketu je bilo več govorov, v katerih je zvenela zahteva za intenzivne trgovske zveze med Češkoslovaško in Rusijo.

Novi šef ruskega trgovskega zastopstva dr. Lenski ej navedel obseg, ki ga ima sedaj rusko-češka trgovina. Ker namerava v prihodnjem letu ruska vlada povečati uvoz, bo tega deležna tudi Češkoslovaška. Jasno pa je seveda, da brez trgovske pogodbe med obema državama ni misliti, da bi se promet res močno razvil.

Monopol ruske zunanje trgovine vsekar ostane. Za pospešitev gospodarskih vezi med obema državama je Rusija izdala tuji industriji koncesije, da smejo obratovati v Rusiji. Investiranje kapitala v Rusiji v obliki koncesij se je močno razvilo.

Iz govorov reprezentantov gospodarstva je bilo razvidno, da Češkoslovaška industrija stremi za poglobitev trgovskih zvez z Rusijo.

Trgovanje z Rusijo je postalo potreba za Evropo. Evropska industrija se zaveda, da brez Rusije svetovno gospodarstvo ni mogoče. Rusija je lačna blaga, Evropa ne more izhajati brez njenih surovin. Češkoslovaška je dobavila Rusiji že ogromne količine industrijskih izdelkov. Pa tudi druge države so si zopet zagisurale svoj izvoz v Rusijo. Industrija v Rusiji se sicer obnavlja, toda Rusija mora upravitvi večje količine industrijskih izdelkov.

Nesigurnost v trgovini z Rusijo je prenehala.

Ce izvzamemo politično stran vprašanja priznanja Rusije, je gospodarska stran tega vprašanja vredna tudi za nas diskusije. Naša večji del agrarna država nima direktnega interesa navezati trgovskih stikov z Rusijo, pač pa naša industrija. Naša industrija je že pred vojno imela v Rusiji manjši trg (kupovali so Rusi naše poljedelsko orodje in tudi stroje). Z vojno je to izginilo. Industrija se je pri nas po vojni zelo razvila in ne motimo se, če trdimo, da imamo danes za izvoz veliko več produktov kakor pred vojno (n. pr. dušik itd.). Zato postaja vprašanje tudi za naše gospodarstvo aktualno. Jasno je, da so vodilni momenti pri zvezah z Rusijo izključno trgovskega, ne pa političnega značaja, kar bi priporočali v upoštevanje vsem odgovornim faktorjem. Trgovanje z Rusijo ni fantastičen, ampak rentabilen posel.

Odstotek primesi za letošnji ližol. Borzni svet ljubljanske borze za blago in vrednote je na seji dne 15. t. m. določil odstotek primesi za ližol leta 1925. za običajno blago 5%, za izbrano po dogovoru.

Predkide nekaterih avstrijskih bankovcev. Z Dunaja poročajo, da je avstrijska Narodna banka sklenila potegniti iz prometa sledeče bankovce: po 500.000 kron z datumom 20. septembra 1922; po 100.000 kron, po 5000 kron in po 50 kron z datumom 2. januarja 1922. Rok za izmenjavo poteče 31. marca prihodnjega leta.

Italijanska zunanja trgovina. V prvih 10 mesecih t. l. je znašal uvoz v Italijo 21.6 milijard lir (v istem razdobju lani 15.2), izvoz pa 14.8 milijard lir napram 11 milijardam v 10 mesecih lani.

navzoča. Ta množina korakov odgovarja spreodu, ki je dolg 40 km. Z navadnim valčkom normalne dolžine se napravi pol 1.25 km. Če bi se vsa ta gibanja podvzela v svežem zraku, bi bila njih korist za zdravje gotovo neprecenljiva.

Ameriški slovanski institut v Pragi. »Prager Presse« poroča iz Washingtona, da se po-gajajo merodajne ameriške osebnosti z zastopniki Češkoslovaške o ustanovitvi posebnega ameriškega slovanskega instituta v Pragi. Zavod bi vzdrževala ameriška vlada s pomočjo Carnegiejeve in Rockefellerjeve ustanove. Svoje prostore bi imel zavod v poslopju ameriškega poslaništva v Pragi. Ustanovitev zavoda krepko podpira ameriški poslanik v Pragi g. Einstein. Na čelu zavoda bi stala profesorja Murray Buttler in Brown Scott.

Koliko šol in učencev ima Češkoslovaška. Dne 31. decembra 1924 je bilo v celi republiki 1696 meščanskih šol s 327.483 učenci in 14.017 ljudskih šol z 1.466.563 učenci. Po narodnosti je bilo 1.192.951 Čehov, 61.017 Rusinov, 390.996 Nemcev, 107.306 Madjarov, 14.881 Poljakov, 721 Rumunov, 24.563 Židov in 1557 učencev drugih narodnosti.

Prebivalstvo Daneske. Po ljudskem štetju z dne 15. novembra t. l. se je prebivalstvo Danske od zadnjega ljudskega štetja l. 1921. pa do 15. novembra pomnožilo za 152.000 oseb in znaša sedaj 3.420.000. Glavno mesto Kodanj šteje danes 729.000 prebivalcev.

Industrija na Ogrskem. Ogrska se je po vojni zelo industrializirala. Zadnje leto je pa industrializacija nekoliko ponehala. Po naj-novejših podatkih šteje Ogrska 2755 industrijskih podjetij, ki so imela zaposlenih 1 milijon 941.000 delavcev. Vrednost produkcije teh podjetij je znašala lani 1500 milijonov zlatih kron.

Mednarodni kongres juvelirjev. 15. februarja prihodnjega leta se vrši v Amsterdamu mednarodni strokovni kongres juvelirjev.

Tržišče surovega gumija. Ze dalj časa je opažati na vseh svetovnih tržiščih surovega gumija tendenco navzgor. Kupcijski zaključki so veliki in so sklenjeni na izredno dolge termine. Špekulacija z gumijem in z delnicami podjetij, ki se pežajo z produkcijo in trgovino tega blaga je zavzela ogromne dimenzije na newyorški, londonski, amsterdamski in pariški borzi, ki so glavna tržišča.

Borze.

Dne 18. decembra 1925.

Denar.

Zagreb. Berlin 13.374—13.474, Italija 226.40—228.80, London 272.75—274.75, Newyork 56.057—56.657, Pariz 204—208, Praga 166.35—168.85, Dunaj 7.904—8.004, Curih 10.855—10.988

Curih. Belgrad 9.185 (9.20), Italija 20.88 (20.88), London 25.115 (25.1175), Newyork 517.75 (518), Pariz 19.15 (18.775), Praga 15.55 (15.35), Dunaj 78 (78.05).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.5575, Kodanj 175.90, London 34.38, Milan 28.52—69, Newyork 790, Pariz 26.32, Varšava 72.75. Valute: dolarji 714, francoski frank 26.13—43, lira 28.88—58, dinar 12.48, češkoslovaška krona 20.075.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 78.79, vojna odškodnina 825—830, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnica 20—22, Ljublj. kreditna 210 den., Slaven-ska 50 den., Kred. zavod 175—185, Strojne 125 d., Vevče 120 den., Nihag 35 bl., Stavbna 100—110, Še-šir 115—120, zaklj. 115.

Zagreb. 7% invest. posoj. 78—79.25, vojna odškodnina 824—825, dec. 325—327, Hrv. esk. 113—120, Kred. 133—135, Hipobanka 64—64.50, Jugobanka 108—109, Prastedionca 945—950, Ljublj. kreditna 210 den., Slaven-ska 50 den., Srpska 144—146, Eksploatacija 40—45, Seđerana 430—440, Nihag 38 bl., Guilmann 360 bl., Slavex 140—155, Slavonija 44.50—45, Trbovlje 320—330, Vevče 120 zaklj.

Praga. Devize: angleški funt 163.625, Pariz 130.05, Newyork 33.70, Lira 124.425, Belgrad 59.89.

Dunaj. Podon.-savsko-jadr. 655, Živno 785, Alpine 232.5, Greinitz 126, Kranjska industr. 281, Trbovlje 396, Hrv. esk. 121, Leykam 147, Avstrijske tvornice za dušik 180, Mundus 870, Slavex 171, Slavonija 51.60.

Blago.

Ljubljana. Les: Bukovi hlodi, I. II., od 30 cm naprej, od 2.50 m dolž. napr., feo naklad. post. 200 den., trami monte, od 3—6 in od 4 do 12 m, feo naklad. post. 300 bl., hrastovi ploh, I. II., od 90—130 mm in od 2.50 m naprej, feo vag. Postojna tranz. 1050 den., hrastova drva, I m dol., suha, feo naklad. post. 10 vag. 17.80—17.80, zaklj. 17.80, hrastovi ploh, neobrobiljeni, I. II., od 70 mm debeline naprej in od 2.30 m dolž. naprej in od 20 cm šir. naprej, feo meja 1 vag. 1000—1000, zaklj. 1000, hrastovi tesani ali rezani trami, od 25×25 cm širine naprej in od 2.30 m dolžine naprej, zdravi, feo meja 1 vag. 1000—1000, zaklj. 1000 borovi bouds od 4—8 m dolž., od 35 cm debeline naprej, la, feo meja 1 vag. 650—700, zaklj. 680, — Zito in poljski pridejliki: Pšenica slav., reš., 75-76, feo slav. post. 295 bl., oves slav., reš., feo slav. post. 190 bl., kuruza, umetno sušena, feo vag. slav. post. 3 vag. 165—165, zaklj. 165, kuruza nova, inzulanska, času primerno suha, feo medij-murska post. 1 vag. 175—175, zaklj. 175, kuruza nova, času primerno suha, feo vag. slov. post. 1 v. 165—165, zaklj. 165, kuruza nova, času primerno suha, feo vag. naklad. post. 3 vag. 130—130, zaklj. 130, kuruza nova, času primerno suha, za dobavo I. II., feo vag. slav. post. 145 bl., kuruza činkvatin, za I. II., feo vag. slav. post. 230 bl., otrobi drobni, feo vag. slav. post. 135 bl., ajda, domača, feo vag. slov. post. 250 bl., otrobi ovseni feo vag. Ljubljana 125 blago. — Strošnice in semen: Brinje italijanske, feo vagon Ljubljana semen: Brinje italijanske, feo vag. Ljubljana 375 bl., laneno seme, feo vag. Ljubljana 550 bl. — Vine, žganje: Slivovka 50%, feo vag. srem-ska post., za 100 litrov, neobrobiljena 2800 bl. — Mast, slanina: Mast, gr. čista, svinjska, netto, feo sod, feo vag. banat. postaja 2100 bl.

Naznanila.

Silvestrova noč povesnega društva »Ljubljanski Zvon« dne 31. t. m. v zgornjih prostorih Narodnega doma.

»Dome, stavbena zadruga državnih nameščenecv in upokojencev r. z. z. o. z. v Ljubljani sklicuje izredni občni zbor na dan 20. decembra 1925 ob 10 dopoldne v salonu pri »Levici, Gospodarskega c. št. 16 z dnevnim redom: 1. Sprememba zadrughnih pravil. 2. Prijave in eresentov za stavbene parcele. 3. Služajnosti. Zadnji izredni občni zbor je bil za spremembo pravil nesklepčen. Zadrughniki se opozarjajo, da bo ta izredni občni zbor po § 36 zadrughnih pravil sklepčen ob vsakem številu udeležnikov. — Načelstvo.

Ljubljanska porota.

Včerajšnja porota nam je nudila najžalostnejšo sliko izmed vseh slučajev, ki so se obravnavale v letošnjem zimskem zasedanju. Na zatožni klopi so sedeli štiri mladeniči, izmed katerih trije niso prekorajili še 20 leti. Pač žalosten polaj, da je mladina v takem obsegu pokvarjena. Vršili sta se dve obravnavi, ena radi pohujšanja otrok, druga pa radi hudodelstva tatvine.

Senatu predseduje sodni svetnik Jakob Andrija, volanta sta sodni svetnik dr. Mohorič in okrajni sodnik dr. Sajovic, obtožitelj prvi državni pravdnik dr. Ogoreutz, zagovornik dr. Pegan.

V prvi tajni razpravi je bil obtožen 25letni pekovski pomočnik na Raketu Josip Kirn, rodom iz Mirne peči, ki je bil zaradi tatvine na štiri leta ječe za kaznovan, hudodelstva posilsiva, pohujševanja otrok, oskrumbe in prestopka za pravnou nevarnost. Za te lastnosti je bil obsojen na dve leti težke ječe.

Ni manj žalostno sliko je prinesla druga razprava. Obtožene zagovarjajo dr. Božidar Vodusek, dr. Frlan in dr. Oblak. Vseled hudodelstva tatvine so obtoženi Anton Potočnik, roj. leta 1907 v Zagorici, občina Bled, ključavničarski vaenec, Josip Kapus, roj. 1905 istotam, kovaški pomočnik in Janez Kapus, roj. 1909 istotam ter po

poklicu ključavničarski mojster. To »sprihodno« trolico obremenjuje obtožnica s celo vrsto vlovov. Obtožena Anton Potočnik in Ivan Kapus sta se skupno ušla ključavničarstva pri ključavničarskem mojstru Sartoriju na Bledu, Josip Kapus pa kovaštva na Gmajni pri Bledu. — Vsi trije so bili izveščani v spretno in previdne vlomilce, uspešno so znali rabiti vtrilke, ki so jim pomagali pri tem znanju njihove obrti. Najbolj prebrisan je Anton Potočnik, ki je najprvo sam kradel, pozneje pa pritegnil k tatinskemu podjetju svojega sovajenca-obtoženca Ivana Kapusa, pozneje pa še njegovega brata Jožefa Kapusa. Kakor omenjeno, je najprvo kradel sam Potočnik. Najprvo se je spravil nad Antonijo Pongračič, trgovko v Zelečah pri Bledu in ji odnesel koncem septembra lanskega leta dožni plašč v vrednosti 450 Din. Nato je prišel »gšette« s klobasami, salami, drugimi predmeti in z denarjem. — Dne 17. oktobra 1924 je obiskal trgovino Jožice Kočevarjeve s Bleda, ki ima trgovino zraven Sartorijeve delavnice, in odnesel dva kilograma hruške in drugih jedilnih predmetov v skupni vrednosti 497.50 Din. Kmalu potem, dne 31. decembra, je ukradel Valentinu Maleju s Bleda 600 Din v gotovini in istega meseca neznanu kje in od neugotovljenega lastnika eno ustrojeno teleto kožo v vrednosti 100 Din. Potočnik je skrajno lahkomišelnost živel. Z ukradenim denarjem je veselječil, plačeval po gostilnah godbo in dajal za vinsko kapljico. Ker je uvidel, da ta »pospele nese, je pozneje pritegnil k tatinskemu dejanju še brata Kapusa, da je z njihovo pomočjo tem lažje izvrševal neposlovna dejanja. V sporazumu z Josipom Kapusom je Potočnik vdrl v noči 3. do 4. novembra 1924 v Zelečah pri Bledu v trgovino Nike Ziperjeve ter sta odnesla različnega blaga, kakor sužnjo, nogavice, ženske bluze in celo par »ahimye« kravati v skupni vrednosti 662 Din. Dne 13. januarja 1925 zopet različnega blaga v isti trgovini v znesku 2682 Din. S pomočjo Ivana Kapusa si je Potočnik v novembru 1924 privoščil pri Ivanu Zrimcu na Bledu goveji jezik, vreden 45 Din in za napitnico, ker si je sam postregel, mu je dne 1. januarja 1925 izmaknil 50 Din gotovine, nekaj pred Božičem preteklega leta pa sta tudi Antonijo Ravnik z Bleda »osrečile« s tem, da sta

ji odvzela vrečo bele moke v rednosti 315 Din. — Kmalu po drugem večjem vlovu so bila oblaštva »šedne« trojici že na sledu. Ukradeno blago so deloma skrivali nad kovačnico Josipa Kapusa, deloma pa na Potočnikovem domu. Vsega ukradenega blaga se ceni okoli 27.000 Din. — Vsi trije obtoženi priznavajo skoro v celoti tatvino. Le kolovodja Potočnik, ki je za tasa aretacije in pri prvem zaslišanju vse priznal, je pri razpravi metal krivdo tatvine na pomagata in tudi na moža od Nike Ziperjeve, češ, da ga je on k obema vlovoma, ki so se izvršili v trgovino njegove žene, napeljal, kar pa ni verjetno. — Da se ugotovi količina blaga in k razpravi pozove še neka glavna prča, je državni pravdnik predlagal odgoditev razprave, čemur je senat ugodil. Senat je ugodil tudi predlogu dr. Frlana, da se obtoženci izpustijo na prosti in sicer iz razlogov, ker so ilak že osem mesecev v zaporu in že presedeli višino kazni, vsled česar se bodo tudi z gotovostjo predstavili pri prihodnjem zasedanju.

Izpred sodišča.

Posledica odpovedi stanovanja. Nekemu gospodarju tam ob Grubarjevem kanalu se je z meril njegov najemnik Zakaj, se ne ve. Najemnik je vložil ugovor proti tej odpovedi. In nastal je spor radi stanovanja in sovrastvo se je netilo dalje. Najhuje pa je zatlalo, ko je stanovanjsko sodišče gospodarjevo odpoved razveljavilo in je ostal najemnik v hiši. Toda spor s tem ni ponehal in se je prenesel dalje in sicer tako delež, da je prišlo končno do tožbe radi žaljenja časi. Povod temu sporu pa je dal hišni vrt, na katerem ima gospodar lepe vi okotrtice. Kjer pa so vrtovi s cveticami in več otrok v hiši, se prepri kaj hitro najde in vname. In tako se je zgodilo tudi v tem slučaju. Gospodar je obdolžil najemnikove otroke, da so mu polomili vrtince. In najemnik je čul, kakor je trdil v svoji tožbi, gospodarja, ko je kričal na vrtu in se jezil nad otroci. Med drugim je rekel mož v razburjenju: »Ta sodrga spada v barake, ne pa v vile!« No in sedaj je pa najemnik, ki je čul po lastne mizrdilju te besede sam, ko je slonel na oknu, tožil gospo-

store kožo mehko, nežno in kljubujočo učinkom vode in mrzlega zraka. Dobi se 5 vrst Elsa-mil: Elsa-lilijno mlečno milo, Elsa-glicerinsko milo, Elsa-boraksno milo, Elsa-milo za britje, Elsa-katrsko ali šampon milo. Za poizkušnjo 5 kosov

darja. In zopet sta se znašla pred okrajnim sodnikom. Najemnik je tožil gospodarja radi žaljenja časi, ker je bil uverjen, da so bili te besede namenjene njemu, ker sta bila ravno ta dva v sporu. In res je bil gospodar obsojen radi zmerjanja na 100 Din globe ali v slučaju neiztirjivosti na 48 ur zapore. Sedaj se je pa gospodar pritožil in je odločeno zanikal, da bi bil en s temi besedami, katerih se celo ne zavoda, meril na tožnika. Jezil se je le sam pri sebi in je glasno mšil: »Tako je visoko, pa so mi jih vseeno polomili, ta prokleti »ksindele. Imenoval pa in sumil ni nikogar in je imel v mislih le one, ki so mu res polomili njegove vrtince. Vzklicni senat je verjel gospodarju ter je razveljavil prvo obsodbo in ga je oprostil. — Sedaj bo pa šlo po oni narodni pesmi, ki se poje: »Pa ta pesem je preč, pa ne znamo jo več, pa če hočmo zapet, moramo drugo začeti!«

Radio

aparate in sestavne dele
ima v zalogi
Frane Bar, Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 5

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 303 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psihrometar v C	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
17.12. 21 h	737.0	-11.3	0.7	megla	—
18.12. 7 h	738.1	-13.5	0.6	d. jas.	—
18.12. 14 h	738.0	-7.9	0.6	d. jas.	—

Elsa-mila že obenem z zavojnico in poštnino za 52 Din proti vnaprejšnjemu poslanemu denarju. Po povzetju za 10 Din več (za poštnino). Naročila je nasloviti na lekarnarja Eugen V. Feller v Donjoi Stubici, Elsatrg 104. Hrvatska.

Preizkušajte mirne duše najprej vsa mila! — Naposled se boste odločili vendar le za Elsa-mila.

UNDERWOOD

pri Lud. Baraga, Ljubljana
Seienburgova ul. 6/1. Telefon šte. 950.

UNDERWOOD

Sprejme se trg. naobražena ženska moč

za manjšo podružnico na deželi, ki ima pol-g utne dobe še tri leta prakse. Pogoj: poštenost ter mora opravljati event. tudi ostala hišna dela. One, ki so službovale na deželi, imajo prednost. — Ponudbe na upravo lista pod »Ženska moč 6333«.

GOSPA ali gospočinca

z lepim nastopom se išče za obisk privatnih strank samo v svrhu ugotovitve demonstracije nove metode po akvizitiju — proti plači in proviziji za takojšen nastop. Predstaviti se je osebnost do pondeljka zvečer pri »Elektro-Lux« — Du ajiska cesta 22, med poslovnimi urami. 8115

Služba obč. tajnik-a

je oddati v večji občini poleg Ljubljane. Plača po dogovoru, stanovanje prosto. Le kvalificirani reflektantje s primerno prakso ali zadostno šolsko izobrazbo naj vložijo obrazložene ponudbe z dokumenti na upravo »Slovenca« pod šifro: »O školski tajnik šte. 8312«.

BREJA KRAVA

k telatu, izvršna mlekarica, napredaj. Preska št. 1, p. d. »pri Gašperu«. 8351

HIŠA

(rta) tik kolodvora Poljane, 3 soč, predoba, kuhinja, veranda, 2 kleti. Pri hiši vodnjak, različno sadno drevje, vrt za zeljavo, njiva in vinograd z amerikan. naradom, noseč letno do 17 hl vina. Cena z vinske posodo vred Din 63.000. Stanovanje takoj na razpolago. — JOSIP STERK — POLJANE.

Tvrška G. ČADEŽ

Ljubljana, Mestni trg, priporoča čistiti duhovščini najboljše črne, klobučevinate (filc), velour in druge klobuke. Poštna naročila izvršujem promptno. 8301

Brinjevo olje

kupuje vsako množino po najvišjih dnevnih cenah drogerija A. KANC sinova, Ljubljana, Židovska ulica 1.

sl oskrbite različno božično blago v delikatesni in spece-rijski trgovini

Nacene in najboljše J. KHAM, Ljubljana — Mik. ošičeva cesta —

Na sveti večer in dan preje sveže ribe

Kmečko dekle

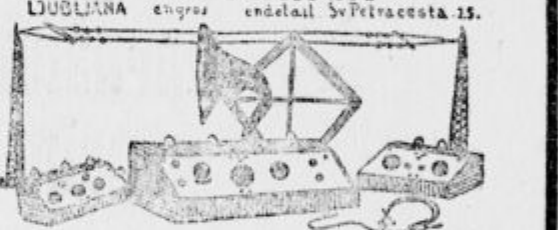
starejša, išče službe, najraje v župnišču. Vajena je vsega dela. — Ponudbe na podruž. upravo lista v Celju.

Glinaste cevi

stare, nad 20 cm premera, kupim. — Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »CEVI« šte. 8422.

Poravnajte naročnino!

ELEKTRO-COMPANY d.o.o. Ljubljana, engros izdelat. Sv. Petracca 15.

Radio - aparati

2 cevni aparat, kompl. Din 2500.—
3 " " " " " 3000.—
4 " " " " " 4200.—
V teh cenah so vračunene vse pritlikline z dvema naglavnima slušalom.
Za amčeno sprejemanje skoro vseh evropskih postaj.
Plačila na obroke.
Za amaterje vsi posamezni deli zelo poceni. — Radio-klubi 10% popust.

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. D.

— Da, Edvard, mu je odgovorila gospa Helena. Najhuše je že prestal. Obrnilo se mu je na bolje. Major je zelo zadovoljen. Mislim, da naš ubogi mornar ne bo umrl.

— Kje je Mac Nabbs? je vprašal Glenarvan.

— Pri njem. Mulrady mu je hotel nekaj povedati. Sedaj jih ni treba moliti.

Ranjeneec je bil res že več kakor uro pri zavesti, tudi mrzlica je ponehala. Prva Mulradyjeva skrb, ko se je zavedel, je bila, da pokliče lorda Glenarvana ali, če ni njega, majorja Nabbsa. Mac Nabbs je videl, da je ranjenec še slab, zato mu je prepovedal govoriti. Toda Mulrady je silil in silil s tako vnemo, da se je major moral vdati.

Pogovor je trajal že nekaj minut, ko se je vrnil Glenarvan. Drugače mu ni preostalo kakor, da počaka, kaj mu pove Mac Nabbs.

Kmalu so se zasteri na vozu odmeknili in major se je prikazal. Pohitel je k tovarišem, ki so si postavili šator pod košatim gumijevcem. Njegov sicer tako mirni obraz je kazal vidne znake vznemirjenja. Ko mu je pogled obstal na gospe He'eni in na kapitanovi hčerki, so se mu začrtale na obrazu poteze globoke žalosti.

Glenarvan prva je stekel naproti in ga vprašal, kakšnih novic prinaša: Major je začel:

»Ko je Mulrady zapustil taborišče, je šel po eni od tistih stezic, ki mu jih je bil pokazal Paganel. Mudilo se mu je, zato je hitel, kolikor mu je pač dopuščala noč. Tema je bilo kakor v rogu. Po njegovem mnenju je prehodil tako dve miljii ali kaj. Kar se je vrglo več ljudi — misli, da jih je bilo pet — na konja.

Žival se je vzpela. Mulrady je zagrabil za revolver in ustrelil. Zdelo se mu je, da je padlo dvoje napadalcev. Pri bliskoviti strela je spoznal Bena Yoyca. Pa to je bilo vse. Niti toliko časa ni imel, da bi popolnoma izstrelil svoje nevarno orožje. Silen udarec ga je zadel v levi bok in ga vrgel raz konja.

Vendar pa je še ostal pri zavesti. Morilec so mislili, da je mrtev. Začutil je, da mu brskajo po žepih. Nato je zaslišal te-le besede: »Ze imam pi.mo, je dejal eden od konviktov.

— Sem ga daj, je dejal Ben Yoyce, in sedaj je »Duncane« naš!

Ko je major omenil te besede, je Glenarvan nehotje prebledel.

Mac Nabbs je nadaljeval:

»Sedaj pa mi hitro vjemite konja, je povzel Ben Yoyce. V dveh dneh sem na »Duncanovem« krovu, v šestih dneh v Twofoldskem za iyu. Tam se dobimo. Četa »njegove gnade« bo še tičala v snowskih močvirjih. Čez reko pridete po kemple-pierskem mostu, nato se podate na obalo in me počakate. Mislim, da se mi kmalu ponudi priložnost, da vas spravim na »Duncanov« krov. Ko vas imam na krovu in smo na širokem morju, smo z ladjo, kakor je »Duncane«, gospodarji Indijskega morja. — »Hura našemu kapitanu Benu!« so zavpili konvikti. Pripeljali so Mulradyjevega konja, in Ben Yoyce je v diru izginil na luko-novskii cesti. Njegova tatva se je napotila na lukovzhod proti reki Snowy. Čeprav je bil Mulrady težko ranjen, mu je strašna novica vendar dala toliko moči, da se je privlekel do taborišča. Tristo korakov pred tem so mu prišle moči. Tam so ga našli napol mrtvega. Vidite, je končal Mac Nabbs, to mi je imel povedati Mulrady. Sedaj veste, zakaj je bilo pogumnemu mornarju toliko na tem, da govori.

Strašno odkritje je pretreslo Glenarvana in prijatelje.

»Morski roparji, morski roparji! je ječal Glenar-

van. Moja poradka pobita! Moj »Duncane« v rokah morskih roparjev!

— Tako je, zakaj Ben Yoyce se polasti ladje, potem pa ... zbegom, »Duncane«.

— No, če je stvar taka, potem moramo priti na obalo pred zločinci! je dejal Paganel.

— Kako pa naj pridemo čez Snowy? je vprašal Wilson.

— Kakor oni, je odgovoril Glenarvan. Roparji jo prekorajijo pri kemple-pierskem mostu, tam jo moramo prekorajiti tudi mi.

Toda Mulrady, kaj bo z njim? je vprašala Glenarvanova gospa.

— Nosili ga bomo! Menjavali se bomo! Ali naj izročim posadko na milost in nemilost roparjem, ne da bi poskusili rešiti jo?

Misel, da bi prišli čez reko Snowy pri kemple-pierskem mostu, je bila dobra, pa nevarna. Kaj, če so se konvikti utrdili pri mostu, da ga branijo? Bilo jih je vsaj trideset proti sedmim! Toda včasih pridejo trenutki, ko nihče ne šteje, ko je treba naprej, naprej za vsako ceno.

»Mylord, je dejal John Mangles, predno zadnjič poskusimo srečo, predno se podamo k mostu, bi bilo dobro, da malo pozvedujemo. Dovolite, da prevzamem to nalogo nase.

— In jaz vas spremljam, John, je odgovoril Jakob Paganel.

Vsi so se strinjali s predlogom. John Mangles in gospod Jakob sta se nemudoma odpravila na pot. Treba je bilo iti ob Snowy navzdol, ves čas ob bregu, dokler ne prideta do mostu, ki ga je omenil Ben Yoyce. Predvsem sta morala gledati, da jih ne zapa-zijo zločinci, ki so se gotovo še potepali tedi okoli.

Založila sta se z živčjem in se dobro oborožila. Pogumna tovariša sta odšla. Kmalu sta izginila popotnikom iz red obli, plažeč se med visokim bičjem, ki je rastlo na bregu.

PRIPOROČAMO »Cirilove knjižnice« v Mariboru 2 zvezek: dr. Lenard, »Jugoslavanski Piemont«: 7 Din — 3 zvezek: dr. Lenard, »Slovenska žena v dobi narodnega prepoveda«: 10 Din — 4 zvezek: »Moj strie in moj župnik«, Povest: 4 Din — 5 zvezek: Melville, »Gladiatore Roman«: 1 del 8 Din, 2 del 8 Din — 6 zvezek: Melville, »Gladiatore«, II. del, 10 Din. — 7. zvezek: Wells, »Zgodba o nevidnem človeku«, 7 Din. — KOL.

Da omogočimo tudi p. n. ljubljanskemu občinstvu udoben nakup svojih priznanih, deloma svetovnoznanih specialitet,

otvarjamo danes, 19. decembra svojo podružnico

v Prešernovi ulici št. 5 (bivši lokal evellščarne Herzlinsky)

V tej, po izvirnih umetniških načrtih docela novo opremljeni prodajalni bomo nudili svojim p. n. ljubljanskim odjemalcem: vse običajno drogerijsko blago, tako kemikalije, zdravstvene in kozmetične preparate kakor vsakojake potreščine za postrežbo bolnikov, dojenčkov itd., v bogati izbiri in kar najboljši kakovosti. — Posebej si usojamo opozoriti cenjene dame na svojo izredno dobro asortirano zalogo najizbranejših francoskih mil, parfumov in drugih lepotil.

P. n. fotografom in ljubiteljem fotografije smo na razpolago z aparati, ploščami, papirji in drugimi potrebščinami najslavnejših francoskih in nemških tvornic.

Za točno postrežbo in solidne cene jamčimo s polnim ugledom, katerega si je stekla naša trdka v svojem dosedanjem poslovanju širom Jugoslavije.

DROGERIJA „SANITAS“, CELJE

Otvoritev delikatesne trgovine in zajutrkovalnice

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem **danies 19. decembra t. l. v Florjanski ulici štev. 1** (križišče cestne železnice poleg St. Jakobske šole)

otvoril delikatesno trgovino in zajutrkovalnico

Imel bom vedno v zalogi vsakovrstne mesne izdelke iz tu- in inozemstva, sir, sardine, raznovrstne morske ribe in konzerve ter konjak, rum, vino, pivo in izborne likerje itd. **V zajutrkovalnici** bom lahko postrelal vsak čas cenjenim gostom z gorkimi in mrzlimi jedili ter toplo in mrzlo pijačo. — Priporočam se prijazno za mnogobrojni obisk

Z odličnim spoštovanjem

G. Breznik.

Božična darila

raznovrstna, najboljše kakovosti in po najnižji ceni kupite pri trdki **ANICA TRAUN**, Mailbor, Grajski trg.

Krasna in praktična
božična darila

fotografični aparati

že od Din 360.— (9/12) naprej

Oglejte si bogat zalogo drogerije

A. Kanc sinova

Ljubljana, Zidovska ul. 1

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je naš predobri oče, stari oče, tati in svak, gospod

Josip Trefalt

včeraj dne 17. decembra zvečer po kratki in zelo mučni bolezni bogu vdano preminul.

Pogreb se vrši 19. decembra popoldne ob 16. uri iz mrtvašnice dež. bolnišnice, Zaloška c. Ljubljana, dne 18. decembra 1925.

ZALUJOČI OSTALI.

PAVLA TEPINA naznanja v svojem, v imenu svojih otrok **MAJANA** in **PAVELKA** ter vseh ostalih sorodnikov, da je njen iskreno ljubljani soprog, predobri oče, brat, stric, zet in svak, gospod

Lovro Tepina

višji živinozdravnik in ravnatelj drž. podkovske šole

danes, zadet od srčne kapi, nenadoma preminul. Pogreb dragačega pokojnika se vrši v nedeljo dne 20. decembra 1925 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Selo, drž. žrečarna, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. decembra 1925.

Okrogli les

vrbo in topoča (jagret), kupim več vagonov, od 23 cm naprej in 2 do 6 m dolžine. — Ponudbe pod Jesenice št. 8377 na upravo lista.

Zaradi pozne sezije pri vsakem klobaku

15% popusta

v modnem salonu

Stuchly-Maške

ZIDOVSKA ULICA.

HARMONIJI

skoraj nov, štiri oktaven, se prodaja po zelo nizki ceni. — Vpraša se pri **ŠTOK** Frano, postaja Radovljica. 8427

ČAJNO MASLO

kuhanu maslo in domač ementalški sir dobite za praznike najceneje pri **ZDRUŽENIH MLEKARNAH** d. d. v Ljubljani, Maistrova ulica št. 10. 8343

KOKS - ČEBIN

Wellova ulica 1/II. — Telefon 56

Steklena strešna opeka

je zopet na zalogi pri **ZDRUŽENIH OPEKARNAH** D. D. v Ljubljani.

Za Božič znižane cene!

pri staroznani solidni trdki

Gričar & Mejač

konfekcija

samo Šelenburgova ul. 3

ALUMINIJ

Najlepše darilo!

Kompletna garnitura 12 kom. kakor na sliki. Proti predplačilu ali povzetju franko na dom. Cerkevni zvonovi, armature, surovi odlički.

Na zahtevo

Vam stavimo brezplačno proračun za črtanje in vezavo poslovnih knjig po navodilu.

Knjigovoznica K.T.D. v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 6. II.

Gospodinje, šivilje, obrtniki!

Dosedaj neprekosljivi

šivalni stroji **Köhler** z 10 letnim jamstvom

se dobe v najmoderneših opreman za rodbino, šivilje, kroače in čevljarje pri trdki

IV. Auerhammer

Ljubljana, Kolodvorska ulica 3

Zaloga za Gorenjsko:

Lovro Rebolj v Kranju

Prodaja se tudi na obroke.

Jugoslov. veterinarsko združenje, sekcija Ljubljana, naznanja, da je njega zvesti član in neumorno delavni odbornik, gospod

Lovro Tepina

višji živinozdravnik in ravnatelj drž. počkovske šole

v petek, dne 18. decembra, nenadoma preminul. Pogreb dragačega pokojnika bo v nedeljo, dne 20. decembra, ob pol 4 popoldne iz državne žrečarne na Selu pri Ljubljani na pokopališče pri Sv. Križu.

Nepozabnemu dragemu tovarišu ohranimo trajen in blag spomin.

Ljubljana, dne 18. decembra 1925.

ODEBOR.

Zahvala.

Vsem, ki so spremljali našega ljubljanskega brata in strica, preč.

p. Edvarda Ravstehar

gardijana in bivšega definitorja

na njegovi zadnji poti, se iskreno zahvaljujemo, zlasti preč. duhovščini in posebno še preč. p. provincijalu dr. Regalatu Čebulj.

Zalujoči ostali.

2 vprašani prosim!

Ali so vam z zve

velike ugodnosti naše božične reklamne prodaje?

Ali ste se iste že udeležili?

Ako še ne — storite to nemudoma. Uvrstjeni smo, da bodo naše pošiljke napravile vam, kakor vašim dragim neizmerno veselje. Tudi vi boste prijetno presenečeni kakor vsi oni, ki so naše parfume že naročili, o čemer nam priča nebroj prijalnih dopisov, od katerih nekatere spodaj navajamo.

Da seznanimo široko publiko z našo izborna specialiteto parfumov, aranžirali smo božično reklamno prodajo, katera nudi udeležencem izvanredne ugodnosti. — Udeležba pri naši reklamni prodaji upravičuje vsakogar, kdor naroči

6 steklenic na fr. „ODEON“ parfuma lepo sortirane v kartonu za samo Din 65.— (namesto Din 60.—) za sledeče:

1. Na udeležbi pri razdelitvi 60 velikih nagrad po nastopnem nastavku:

1 nagrada v skupni vrednosti . . . Din 50.000
2 nagradi po Din 10.000, skupaj . . . Din 20.000
4 nagrade po Din 5.000, skupaj . . . Din 20.000
2 nagradi po Din 2.000, skupaj . . . Din 4.000
10 nagrad po Din 1.000, skupaj . . . Din 10.000
41 nagrad po Din 500, skupaj . . . Din 20.500

2. Na razdelitvi 500 posebnih nagrad v skupni vrednosti Din 450.000 na ta način, da mora povprečno vsaki tretji udeleženec dobiti posebno nagrado; razen tega pa v ugodnem slučaju lahko odpade nanj še ena izmed velikih nagrad do 50.000 dinarjev.

Poslajte tedaj takoj po nakaznici ali v denarn. pismu znesek Din 65.— (naroči se lahko tudi več karton. nakaznic), nakar dobite obračun našo kratko zbirko 6 steklenic „ODEON“ parfuma. Vsaki pošiljki je priložen kupon s tekočo številko ter razdelilni načrt za nagrade, s kojim se smatra stinjaljočim se vsak naročnik. Vlačanje oz. porazdelitev kuponov za velike nagrade se vrši pod nadzorstvom kr. notarja.

Kako pišejo naši naročniki:

„V časopisu sem brala Vaš oglas za nagrado. Ker sem se pri svojih znancih prepričala, da so Vaši parfumi kljub nizki ceni res fini, naročam en karton. 65 Din pošiljam posebej.“ **Z. S., Hrašica.**

„Vaša pošiljka mi je napravila v resnici veliko veselje. Tako lepe izbire 6 steklenic za samo 65.— Din nisem pričakovala. V enem ovitku sem našla priznanico za posebno nagrado. Poslajte mi prosim še dva kartona po 6 steklenic. Znesek Din 120.— prilagam.“ **M. P., Ljubljana.**

„Zelo veliko srečo sem imela. Pri prvi pošiljki sem dobila priznanico za posebno nagrado. Ko sem vnovič naročila 2 kartona, sem pa našla v enem zopet priznanico. Poslajte mi prosim takoj še dva kartona. Tudi več mojih prijateljev se je odločilo za naročilo.“ **B. L., Beograd.**

Naročite torej nemudoma, kajti naša reklama prodaja traja samo do 27. decembra. Tudi vi boste z našo pošiljko zaljubljani!

„ODEON“ tvornica kosm. predmetov in parfumov
LJUBLJANA — Večova ulica št. 8